

FELSŐOKTATÁS

2012. január 1-jén hatályba lépett a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény). 2012. szeptember 1-jéig a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény rendelkezéseivel párhuzamosan hatályban maradtak a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: 2005. évi felsőoktatási törvény) egyes §-ai is, 2012. szeptember 1. napját követően kizárólag a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény rendelkezései hatályosak. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 112. § (1)-(2) bekezdései szerint ugyanakkor a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: 1993. évi felsőoktatási törvény) alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, változatlan vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával kell befejezni. A 2005. évi felsőoktatási törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, és vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával, bizonyítvány kiállításával kell befejezni. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény átmeneti rendelkezései szabályozzák továbbá egyes §-ok esetében, hogy azokat – a képzés megkezdésének idejére tekintettel – mely hallgatók esetében kell alkalmazni. Emiatt állásfoglalásaink kialakítása során kiemelten figyelembe kellett vennünk, hogy egy-egy panasz melyik törvény hatály alá tartozik. Ennek megfelelően az idei évben az egyedi esetek körülményeit mérlegelve mindkét jogszabály alapján nyújtottunk tájékoztatást. Körültekintően kellett eljárunk továbbá amiatt is, mert az egyes részterületeket szabályozó végrehajtási rendeletek megalkotása és hatályba léptetése jelen beszámoló készítésekor még folyamatban volt. Ezért összességében megállapítható, hogy a felsőoktatás rendszerének átalakítása nem csak a 2012. évet érintette, hanem a következő években is számolni kell a részletszabályok kialakítása nyomán bekövetkező változásokkal.

Az érettségi vizsga vonatkozásában kiemelendő változás a 2012. évben nem történt, a vizsgák továbbra is az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet alapján kerülnek megszervezésre. A felvételi kapcsán a 2012. évben szintén nem tudunk nagy horderejű jogszabály-módosításról beszámolni, a felvételi eljárásokat 2012-ben is a 2006. december 1. napja óta hatályban volt a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásairól szóló 237/2006. (XI. 27.) Korm. rendeletet alapján folytatták le. Meg kell említeni ugyanakkor, hogy 2013. január 1-jén hatályba lépett a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet, melynek rendelkezéseit első alkalommal a 2013. évi általános felsőoktatási felvételi eljárásban kell alkalmazni. Ennek megfelelően a felvételizők a 2013. évben találkozhatnak először a felvételi eljárás során az új jogszabály által előírt, a korábbiaktól eltérő feltételekkel.

A tanulmányi kötelezettségek teljesítése körében az idei év legjelentősebb változása a nyelvvizsga amnesztia bevezetése. Az amnesztiát lehetővé tevő jogszabályi rendelkezés bevezetése azért jelentős, mert a hivatalunkhoz érkező beadványok alapján megállapítható, hogy az egyik legkomolyabb problémát a hallgatóknak továbbra is az oklevél kiadásának feltételül támasztott nyelvvizsga-követelmény teljesítése jelenti. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény lehetőséget biztosít ugyanakkor arra, hogy azok a hallgatók, akik a sikeres záróvizsga napjától számított három éven belül nem mutatták be a felsőoktatási intézménynek az általános nyelvvizsgát igazoló okiratot, az oklevél megszerzéséhez előírt általános nyelvvizsga-követelmény teljesítése helyett a felsőoktatási intézmény által 2012. szeptember 1-jét követően szervezett külön nyelvi vizsga letételével mentesüljenek a

nyelvvizsgatételi-kötelezettség alól. Fontos kiemelni, hogy ez a mentesülési lehetőség csak azon hallgatók számára adott, akiknek az oklevél megszerzéséhez általános nyelvvizsgát kell tenniük. Azon hallgatók azonban nem mentesülhetnek ilyen módon a nyelvvizsgatételi kötelezettség alól, akik részére az általuk végzett szakra irányadó jogszabályi rendelkezések az oklevél megszerzéséhez szakmai nyelvvizsga letételét írják elő. A törvény rögzíti továbbá, hogy amnesztiára utoljára azok a hallgatók lehetnek jogosultak, akik a 2012/2013. tanévben tesznek záróvizsgát. Lényeges körülmény ugyanakkor, hogy az intézményi nyelvi vizsga megszervezéséről a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában dönt, ennek megfelelően ezen vizsga megszervezése nem kötelessége az intézménynek. Ezért minden hozzánk fordulónak javasoltuk, hogy amennyiben élni szeretne ezzel a lehetőséggel, 2012 szeptemberét követően érdeklődjön ezzel kapcsolatban az érintett felsőoktatási intézménynél, illetve tájékozódjon az intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakról.

A hallgatók által fizetendő díjakkal, térítésekkel valamint a részükre adható juttatásokkal kapcsolatban kiemelendő változás a 2012. évben nem történt, azok továbbra is a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet alapján kerülnek meghatározásra.

A tanulmányok finanszírozására vonatkozóan azonban fontos változásokat hozott a 2012. év. A korábbi államilag finanszírozott és költségtérítéses képzések helyett a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény bevezette az állami ösztöndíjas, az állami részösztöndíjas, és az önköltséges finanszírozási formákat. Jelentős eltérésként jelentkezik a 2005. évi felsőoktatási törvényben meghatározott államilag finanszírozott képzéshez viszonyítva, hogy az állami (rész)ösztöndíjas képzésekben a hallgatónak hallgatói ösztöndíjszerződést kell kötniük ahhoz, hogy az állam támogassa tanulmányaikat. Módosultak továbbá az igénybe vehető államilag támogatott félévek számítására vonatkozó szabályok. Egy személyt továbbra is 12 államilag támogatott félév illet meg, azonban, míg korábban egy képzési ciklusban csak egy oklevél volt szerzhető (a párhuzamos képzés esetét kivéve), addig a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény rendelkezései szerint a jelentkezők a rendelkezésükre álló 12 félévvel szabadon gazdálkodhatnak, akár két alap-, vagy két mesterképzésben is felhasználhatják azokat. Jelentős különbség a korábbi helyzethez képest ugyanakkor, hogy míg a 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései alapján párhuzamos képzés esetén a hallgató ugyanabban a képzési ciklusban két oklevelet szerezhett olyan módon, hogy minden félévben csak egy államilag támogatott féléve fogyott el, annak ellenére, hogy két képzést végzett egyszerre, addig a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény rendelkezései szerint a hallgatónak párhuzamos képzés esetén félévente ugyanúgy két államilag támogatott féléve használódik fel, mintha a képzéseket nem párhuzamosan végezné.

A felsőoktatási területen hozzánk érkezett panaszokat hagyományosan három nagy csoportba osztjuk: az első csoportba a felvétellel és az érettségivel kapcsolatos ügyek kerülnek. A második csoportot a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének gyakorlatát taglaló ügyek alkotják, míg a harmadik csoportba a tanulmányok finanszírozásának kérdéseit érintő ügyek tartoznak.

ÉRETTSÉGI – FELVÉTELI A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBE

Az érettségi vizsgához kötődő problémakörök széles skálán mozognak. A hivatalunkhoz e tárgyban érkezett panaszok, kérdések a vizsgára történő jelentkezéstől kezdve, a lebonyolítás részletszabályain keresztül egészen a vizsgaeredmény kapcsán igénybe vehető jogorvoslati lehetőségig ívelnek.

Egy panaszos azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, módosíthatja-e gyermeke az érettségi vizsgára történt jelentkezését, ha egy adott tárgyból tévedésből középszintű érettségire jelentkezett, azonban a sikeres felsőoktatási felvételi eljárás feltétele esetében az emelt szintű érettségi. A panaszost tájékoztattuk arról, hogy az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12. § (9) bekezdése alapján az elfogadott jelentkezést – ha e rendelet másként nem rendelkezik – visszavonni, illetve megváltoztatni nem lehet. E rendelkezésnek megfelelően a panaszos az érettségi jelentkezését módosítani nem tudja, arra még méltányosságból sincs lehetőség. (17596/2012/OJBIT)

A sikeres jelentkezést követően kulcskérdés a vizsgadolgozatok értékelése, az azokba történő betekintés lehetősége, illetve az érettségi vizsga elmulasztása esetén a vizsga pótlásának lehetősége.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: érettségi rendelet) 26. § (2) bekezdése alapján az írásbeli vizsgakérdések megoldására adott szaktanári értékelést a szóbeli vizsga előtt nyilvánosságra kell hozni. A vizsgadolgozatot és az útmutatót a vizsgázó, a vizsgabizottság elnökéhez történő megküldés előtt, az iskola képviselőjének jelenlétében, az igazgató által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról kézzel vagy elektronikus úton másolatot készíthet, és az értékelésre észrevételt tehet. Ha az iskolában a feltételek rendelkezésre állnak, a vizsgázó kérésére a saját vizsgadolgozatáról másolatot kell készíteni. A másolat elkészítésével kapcsolatos költségeket – az igazgató rendelkezése szerint – meg kell téríteni. A megtekintésre, a másolat készítésére egy munkanapot – nyolc órát – kell biztosítani. A vizsgázó észrevételeit a megtekintést követő első munkanap végéig – tizenhat óráig – adhatja le. Az észrevétel benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén egy napon belül lehet igazolási kérelmet előterjeszteni. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő. Észrevétel kizárólag az útmutatóban foglaltaktól eltérő javítás vagy az értékelés számszaki hibája esetében tehető. A vizsgázókat az írásbeli vizsga megkezdése előtt tájékoztatni kell arról, hogy hol és mikor tekinthetik meg az általuk elkészített vizsgadolgozatokat, és tehetnek észrevételt a szaktanár értékelésére.

Az egyes vizsgatárgyból tett emelt szintű írásbeli érettségi vizsgára vonatkozó külön szabályokat a rendelet 30. §-a tartalmazza. Ennek alapján, ha a vizsgázó a vizsgatárgyból emelt szintű érettségi vizsgát tesz, a vizsgatárgyak központi vizsgakövetelmények alapján kiadott feladatlapjain elkészített vizsgadolgozatok javításáról, értékeléséről a kormányhivatal gondoskodik. (25394/2012/OJBIT)

Egy beadványozó sérelmezte, hogy az érettségi vizsgadolgozatokba betekintésre mindössze egy nap áll rendelkezésre, akkor is kizárólag munkaidőben van lehetőség megtekinteni a dolgozatokat, így aki dolgozik, annak csak abban az esetben van lehetősége a betekintésre, ha szabadságot vesz ki. Kiemelten jelentkezik ez a probléma azok esetében, akik már rendelkeznek érettségi bizonyítvánnyal, azonban később – munka mellett – szintemelő, javító, vagy ismétlő érettségi vizsgát tesznek. Tekintettel arra, hogy a vizsgadolgozatok megtekintésének módját jogszabály rendezi, az ügyben vizsgálatot indítani, illetve

oktatási jogsérelmet kimutatni nem állt módunkban. A fentiekkel összefüggésben hivatalunkhoz érkezett jelzést azonban megfontolásra érdemesnek ítéltük, ezért továbbítottuk az Oktatási Hivatal felé.

Az Oktatási Hivatal válaszlevelében foglaltak szerint az érettségi vizsgák eljárásrendje és a vonatkozó jogszabályok több olyan elemet tartalmaznak, amelyek – a vizsgázó megfelelő felkészülése és tudatos közreműködése esetén – lehetővé teszik, hogy a mindenki élni tudjon a megtekintés és az észrevétel benyújtásának lehetőségével. Figyelemmel arra, hogy a megtekintés helyét és idejét a vizsgázó az írásbeli vizsgát megelőzően megismeri, megfelelő ideje van arra, hogy megszervezze a megtekintést. Amennyiben az adott időpontban a vizsgázónak személyesen megjelenni nem áll módjában, meghatalmazottal képviselheti magát. A jogszabály szerint továbbá a vizsgadolgozatról másolat kérhető, vagy elektronikus másolat készíthető. Ezek a megoldások lehetővé teszik, hogy a vizsgázó a vizsgadolgozat másolatát abban az esetben is megtekinthesse, ha a betekintésre megadott időpontban személyesen nem tudott jelen lenni. A vizsgadolgozat elemzésére, az észrevételek megfogalmazására ezt követően egy teljes nap biztosított, és természetesen az észrevétel is beadható meghatalmazott útján. Amennyiben mindezek ellenére a vizsgázó a dolgozatot nem tekinti meg, észrevételt nem nyújt be, úgy az érettségi vizsgák lezárása után rendelkezésére áll a törvényességi kérelem beadásának lehetősége is, amelynek a vizsgadolgozat javításának vélelmezettén jogszerűtlen volta is alapja lehet. (23173/2012/OJBIT)

Egy panaszos beadványában előadta, hogy az ideai vizsgaidőszakban emelt szintű érettségi vizsgára jelentkezett kémia és biológia tárgyakból, azonban betegsége miatt az írásbeli vizsgákon nem tudott megjelenni. A problémát jelezte az illetékes kormányhivatal oktatási főosztályán, és írásban kérte, hogy a szóbeli vizsgán a szóban forgó tárgyakból két tételt húzhasson, ezzel kiváltva az önhibáján kívül elmulasztott írásbeli vizsgákat. Levelére azonban választ nem kapott, így a biológia szóbeli vizsgáján határozat híján nem jelent meg. Ezt követően javasolták neki, hogy kémiából vegyen részt a szóbeli vizsgán, annak ellenére, hogy csak egy tételt húzhat, a hiányzó írásbeli vizsgarészt pedig októberben, a következő vizsgaidőszakban pótolhatja. A panaszos sérelmezte, hogy a kormányhivatal nem biztosította részére az írásbeli vizsga pótlásának lehetőségét annak ellenére, hogy önhibáján kívül nem tudott részt venni az írásbeli vizsgáin.

A beadványozót tájékoztattuk, hogy az érettségi rendelet 24. § (1) és (3) bekezdései alapján, ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné, az adott vizsgatárgyból pótló vizsgát tehet. E § alkalmazásában a vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. A 24. § (4) bekezdésének a) és b) pontjai alapján az első bekezdésben meghatározott esetben az igazgató – ha ehhez a feltételek megteremthetők – hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vizsgaidőszakban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen. Az engedélyben meg kell jelölni a hiányzó vizsgarész pótlásának formáját. Ha nincs lehetőség az adott vizsgaidőszakban írásbeli vizsga letételére, engedélyezhető az írásbeli vizsgarész szóbelivel történő kiváltása. Ebben az esetben a vizsgát a 37. § (3) bekezdése szerint kell megszervezni és minősíteni.

Az ügyben megkerestük továbbá az illetékes kormányhivatalának kormány megbízottját is. A kormány megbízott által rendelkezésünkre bocsátott információk szerint a panaszos ügyében az illetékes kormányhivatala oktatási főosztálya igazgatói jogkörben eljárva határozatot hozott, amit a panaszos a térítvevény szerint átvett, ami cáfolja a panaszos azon állítását, miszerint a pótló vizsga iránti kérelmére választ nem kapott.

A kormány megbízott állítása szerint e határozatban tájékoztatták a panaszost, hogy mivel az írásbeli vizsgáról neki fel nem róható okból maradt távol, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsga megszervezéséhez azonban a feltételek az adott vizsgaidőszakban nem voltak megteremthetők, így a pótló vizsgát a soron következő érettségi vizsgaidőszakban teheti le. Az érettségi rendelet alapján ugyanis amennyiben a vizsgázó neki fel nem róható okból maradt távol a vizsgától, az igazgató – ha ehhez a feltételek megteremthetők – hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vizsgaidőszakban a vizsgázó pótló

vizsgát tegyen. E rendelkezést erősíti meg, hogy a pótló vizsgát, ha a vizsgaszervezés megoldható, a folyamatban lévő érettségi vizsga vizsgaidőszakában vagy azt követő másik vizsgaidőszakban lehet tenni. A kormány megbízott válaszlevelében foglaltakat, miszerint biológia és kémia tárgyakból az adott vizsgaidőszakban a feltételek hiánya, továbbá a csoportok telítettsége miatt nem tudtak pótló érettségi vizsgát szervezni, valamint a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket figyelembe véve az ügyben oktatási jogsérelmet kimutatni nem állt módunkban. (26709/2012/OJBIT)

Az idei évben speciális kérdésként vetődött fel, kiállítható-e horvát nemzetiségi gimnáziumban érettségizett tanuló számára általános érettségi bizonyítvány, ha narodipis (népismeret) tárgyból sikertelen érettségi vizsgát tett, a kötelező érettségi tárgyakból azonban sikeresen levizsgázott.

Az érettségi rendelet 53. § (2) bekezdés a) pontja szerint, ha a középiskola (iskolai tagozat, osztály) részt vesz a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban és az oktatás két nyelven (a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén és magyarul) vagy kizárólag a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén folyik az érettségi vizsgán az anyanyelv (nemzetiségi nyelv) és irodalom mellett, a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén tanult tantárgyak közül legalább kettőből az érettségi vizsgát a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén kell teljesíteni. Az 53. § (6) bekezdése szerint ha a középiskola (iskolai tagozat, osztály) részt vesz a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban, a vizsgázó tanulói jogviszonyának fennállása alatt a (2), illetve a (4) bekezdésben meghatározottak szerint, tanulói jogviszonyának megszűnését követően – választása szerint – az általános szabályok vagy e §-ban foglaltak szerint tehet érettségi vizsgát.

E rendelkezés alapján a panaszos gyermeke a tanulói jogviszonyának fennállása alatt nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő intézményekre vonatkozó követelmények alapján tehet érettségi vizsgát. A tanulói jogviszony megszűnését követően azonban a tanuló – választása szerint – a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő intézményekre vonatkozó szabályok, vagy az általános szabályok alapján tesz érettségi vizsgát. Amennyiben a panaszos gyermeke tanulói jogviszonyának megszűnését követően, a későbbiek során úgy dönt, hogy az általános szabályok szerint jelentkezik érettségi vizsgára, úgy az érettségi bizonyítványt megkaphatja, figyelemmel arra, hogy az általános szabályok szerinti követelményeket teljesítette, azonban ebben az esetben az érettségi bizonyítványa nem lesz államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvánnyal egyenértékű.

Az érettségi rendelet 45. § (1) bekezdése szerint érettségi bizonyítványt kell kiállítani annak, aki teljesítette az érettségi vizsga követelményeit. Az érettségi bizonyítványt, ha az érettségi vizsga követelményeit egy vizsgaidőszak alatt teljesíti a vizsgázó, az a vizsgabizottság adja ki, amelyiknél a vizsgát megkezdte, abban az esetben pedig, ha az érettségi vizsga követelményeit több vizsgaidőszakban teljesíti a vizsgázó, az, amelyiknél az érettségi vizsgát eredményesen befejezte. Az érettségi rendelet 48. § (1) bekezdése szerint azok részére, akik vendégtanulóként tettek érettségi vizsgát, illetőleg akik pótló vizsgát tehetnek, vagy akiknek javítóvizsgát kell tenniük, valamint akik előrehozott vizsgát tettek, az érettségi vizsga eredményének kihirdetésekor a vizsgabizottság elnöke törzslapkiadványt ad át. Az érettségi rendelet 55. §-a alapján az 53. § (2)–(4) bekezdése szerint szervezett érettségi vizsgán a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén, illetve a célnyelven és magyar nyelven kell elkészíteni és kiállítani a feladatlapokat és az útmutatókat a törzslapot és a törzslapkiadványt, az érettségi bizonyítványt, és a tanúsítványt.

Tájékoztatjuk a panaszoszt, hogy a fent hivatkozott rendelkezések alapján a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő iskolákban letett érettségizettség igazoló érettségi bizonyítvány az általa leírt módon nem különíthető el horvát és magyar érettségire, az egy darab kétnyelvű érettségi bizonyítvány, melyet a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén és magyar nyelven állítanak ki.

Fentiek alapján figyelemmel arra, hogy a panaszos gyermeke a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő iskolákra irányadó érettségi követelményeket nem teljesítette, tanulói jogviszonyának fennállása alatt az általa sikeresen teljesített vizsgatárgyak alapján érettségi bizonyítvány nem állítható ki, hanem csak törzslapkiadvány. A törzslapkiadvány azonban nem jár azokkal a joghatásokkal, mint az

érettségi bizonyítvány, nem tanúsít sem végzettséget, sem esetleges szakképzettséget. Végzettséget csakis az érettségi bizonyítvány tanúsít.

A felsőoktatásban és egyes más képzési formákban való részvételnek az érettségi előfeltétele. Aki érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, nem vehet részt a felsőoktatási felvételi eljárásban sem. Ebből következően a panaszos gyermeke sem a rendes felvételi eljárásban, sem a pótfelvételi eljárásban nem vehető fel, de más olyan képzésben sem vehet részt, amelynek feltétele az érettségi. (1/2012/OJBIT)

Beadványában egy szülő az érettségi rendelet módosításával összefüggésben élt panasszal, miszerint a jövőben csak a rendeletben meghatározott idegen nyelvekből és informatikából lesz lehetőségük a tanulóknak előrehozott érettségi vizsgát tenni.

Tájékoztattuk a panaszost, hogy az általa sérelmezett rendelkezés a módosító rendelet alapján csak 2014. január 1-jén lép hatályba. Figyelemmel ezen körülményre, a panaszos gyermekének a 2012/2013. tanév őszi vizsgaidőszakában lesz lehetősége testnevelésből előrehozott érettségi vizsgát tenni. Álláspontunk szerint a módosító rendelkezés 2014. január 1. napjával történő hatályba léptetése megfelelő felkészülési időt biztosít a tanulóknak érettségi vizsgáik folyamatának megtervezésére, így az ügyben oktatási jogsérelmet mutattunk ki. (2/2012/OJBIT)

A 2005. évi felsőoktatási törvény 39. § (3)-(4) bekezdései alapján a felsőoktatási intézményben az kezdheti meg tanulmányait, aki felvételt nyert. A felvétel jelentkezés alapján, az e célra szolgáló jelentkezési lap benyújtásával történik. Az, aki a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert, az adott felsőoktatási intézménnyel – a felvételi döntés évében – hallgatói jogviszonyt létesíthet. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. A beiratkozott hallgatóról a felsőoktatási intézmény törzslapot állít ki. A felsőoktatási törvény 42. § (3) bekezdése alapján az alapképzésre történő felvételre benyújtott jelentkezési kérelmeket – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyes képzési területekre meghatározott egységes felvételi követelmények alapján, képzési áganként, szakonként kell rangsorba állítani. A felvételi feltételeket teljesítők felvételi kérelmét a felvételi rangsorban elért helyük alapján kell teljesíteni, oly módon, hogy a felvételi rangsorban előbb állók kérelmét kell az általuk megadott intézményi rangsor szerint teljesíteni. A felsőoktatási törvény 39. § (6) bekezdése szerint a jelentkezések elbírálásának rendjét, a jelentkezések rangsorba állítását és ennek alapján a jelentkezők rangsorolását, továbbá a felvételi követelmények teljesítésének feltételeit, a felvételhez szükséges szintet, valamint a felvételi eljárás során kérhető eljárási díj megállapításának rendjét és a díj legmagasabb összegét, illetőleg a díj befizetése alóli mentesülés eseteit a Kormány rendeletben határozza meg.

A felvételi rendelet 25. § (2)-(3) bekezdései alapján besorolási döntéskor arról születik döntés, hogy a jelentkező felvehető-e bármely általa a felvételi kérelmében megjelölt képzésre és ha igen, melyikre. Egyazon felvételi eljárásban a jelentkező csak egy helyre sorolható be. A Hivatal a besorolásról a felsőfokú szakképzésre, az alapképzésre és az egységes, osztatlan képzésre a jelentkező felvételéről képzési áganként vagy szakonként (önálló szakképzettséget adó szakirányonként) egységes – a mesterképzésre jelentkezők esetében intézményi – rangsor alapján dönt. A felsőfokú szakképzéseket a besorolási döntések során egy képzési ágként kell kezelni. A felvételi rendelet 25. § (5) bekezdése alapján a jelentkezőkről egységes rangsorolás alapján ponthatár alkalmazásával kell dönteni. Az adott képzésre ponthatár alatti eredménnyel senki nem sorolható be, azt azonban, aki a ponthatárt elérte vagy meghaladta, kötelező besorolni. A felvételi rendelet 23. §-a alapján alapképzésre, egységes, osztatlan képzésre csak az a jelentkező vehető fel, akinek az emelt szintű érettségiért járó többletpontokkal együtt, de más jogcímen adható többletpontok nélkül számított pontszáma eléri a 240 pontot. A felvételi rendelet 23. §-a 2011. december 31. napjáig hatályban volt szövegváltozata szerint alapképzésre, egységes, osztatlan képzésre csak az a jelentkező vehető fel, akinek az emelt

szintű érettségiért járó többletpontokkal együtt, de más jogcímen adható többletpontok nélkül számított pontszáma eléri a 200 pontot.

E rendelkezések értelmében tehát az a jelentkező, akinek a többletpontok nélkül számított pontszáma nem éri el a 240 pontot, illetve a 2011. december 31. napját megelőzően lezárt felvételi eljárásokban a 200 pontot, egyetlen alap vagy egységes, osztatlan képzésre sem nyerhet felvételt. Amennyiben a jelentkező felvételi pontszáma ezt az általános minimum határt meghaladja úgy az Oktatási Hivatal a jelentkező által konkrétan megjelölt képzésre vonatkozóan felállított rangsor és az adott képzésre meghatározott ponthatár alapján dönt a jelentkező besorolásáról. Az a jelentkező, aki az adott képzésre meghatározott ponthatárt nem éri el, a képzésre nem sorolható be.

Egy szülő gyermeke felsőoktatási felvételi eredményével kapcsolatos panasszal fordult hivatalunkhoz. A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a főiskolán más típusú alkalmassági vizsgát kellett tennie a jelentkezőnek, mint az egyetemen, így, bár az egyetem alkalmassági vizsgáján megfelelt, a főiskola által szervezett vizsgán nem. A jelentkező nem teljesítette továbbá az egyetem által bemeneti követelményként meghatározott nyelvvizsga-követelményt, a panaszos álláspontja szerint azonban nem volt egyértelmű, hogy e követelmény teljesítése nélkül gyermeke nem nyerhet felvételt, ugyanis az nem az intézményi vizsgák között került meghatározásra. A panaszos sérelmezte továbbá, hogy bár tudomása szerint a felsőoktatási intézményekbe bekerüléshez minimálisan 200 pontra van szükség, számítása szerint pedig gyermeke 208 pontot ért el, a jelentkező mégsem nyert felvételt egyik általa megjelölt intézménybe sem. A beadványozót a fentieknek megfelelően a következőkről tájékoztattuk. A 2011 szeptemberében induló képzésekre vonatkozó felvételi eljárásban az egyetem katonai vezető nappali tagozatos államilag finanszírozott alapképzésén a felvételi ponthatár 388 pont, az egyetem had- és biztonságtechnikai mérnöki (katonai) nappali tagozatos államilag finanszírozott alapképzésén a felvételi ponthatár 358 pont, a főiskola rendészeti igazgatási szak közlekedésrendészeti szakirány nappali tagozatos államilag finanszírozott alapképzésén a felvételi ponthatár 361 pont volt. Figyelemmel arra, hogy a panaszos gyermeke a rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok alapján összesen 208 ponttal rendelkezett, így ez alapján egyik képzésre sem lett volna besorolható, azaz nem nyerhetett felvételt.

Az alkalmassági vizsgával és a nyelvvizsga követelménnyel kapcsolatban a tájékoztattuk a panaszost, hogy a felvételi rendelet 17. § (1)-(2) bekezdései szerint az alapképzés és az egységes, osztatlan képzés felvételi eljárása során az 1. számú mellékletben meghatározottak szerint a felsőoktatási intézmény szabályzatában normatív módon meghatározva: a) egészségügyi vizsgálat, b) pályaalkalmassági vizsgálat, c) gyakorlati vizsga, d) a nem magyar állampolgárok számára magyar nyelvi alkalmassági vizsga szervezhető. Az (1) bekezdés a), b) és d) pontja alapján végzett vizsgálat, illetve vizsga értékelése „megfelelt” vagy „nem felelt meg” minősítés lehet. A „nem felelt meg” minősítés esetén a jelentkező összpontszáma nulla. E rendelkezés alapján amennyiben a panaszos gyermeke a főiskola alkalmassági vizsgáján nem felelt meg, úgy az összpontszáma nulla, így a képzésre nem nyerhetett felvételt. Az a körülmény pedig, hogy két felsőoktatási intézmény eltérő jellegű alkalmassági vizsgát szervez, nem tekinthető jogsértőnek.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 22. § (5) bekezdése értelmében a felsőoktatási intézmény az e törvényben foglaltak szerint meghatározza és közzéteszi a hallgatói jogviszony létesítésének követelményeit (a továbbiakban: felvételi követelmények). E törvényi rendelkezés alapján rögzíti az érintett egyetem bementi követelményként a felvétel feltételül támasztott B1 szintű komplex nyelvvizsgát. A beadványban foglaltak szerint a panaszos gyermeke ezt a felvételi követelményt nem teljesítette, mivel B1 szintű szóbeli és nem komplex (írásbeli és szóbeli) nyelvvizsgával rendelkezik. Ennek megfelelően az adott képzésekre – az elért felvételi pontszámoktól függetlenül – nem nyerhetett felvételt. Az intézményi szervezésű vizsgák között pedig azért nem tüntették fel a nyelvvizsga követelményt, mert az nem intézményi szervezésű vizsga. Azonban a felvételi tájékoztatóban az adott képzésekre vonatkozó részletes információk között feltüntetésre került a B1 szintű komplex nyelvvizsga,

mint bemeneti követelmény, így a jelentkezőknek módjában állt ezt az információt kellő időben megismerni.

A fentieknek megfelelően a rendelkezésünkre álló információk alapján a beadványban foglaltakkal összefüggésben jogsértést kimutatni nem tudtunk. (2008/2012/OJBIT)

A felvételi pontok számítása során fontos körülmény, hogy mely tárgyakból kell a tanulóknak érettségi vizsgát tenniük ahhoz, hogy egy adott szakra felvételt nyerhessenek. Egy panaszos ezzel összefüggésben arról kért tájékoztatást, miként lehetséges az, hogy a felvételi eljárásban japán szakra történő jelentkezéskor nem számítható érettségi pont japánból, mint idegen nyelvből, miközben több más idegen nyelvből igen.

A panaszost tájékoztattuk, hogy a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásairól szóló 237/2006. (XI. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: felvételi rendelet) 14. § (1) – (2) bekezdése alapján alapképzésre és egységes, osztatlan képzésre történő jelentkezés esetén a jelentkező teljesítményét felvételi pontszámmal kell értékelni, amelyet az alábbiak szerint kell számítani: a) a középiskolai teljesítmény alapján kapott pontok (a továbbiakban: tanulmányi pontok) és az érettségi eredmények alapján kapott pontok (a továbbiakban: érettségi pontok) összeadásával, vagy b) az érettségi pontok kétszerezésével, mindkét esetben az esetleg szerzett érettségi többletpontok és egyéb többletpontok hozzászámításával. Az (1) bekezdés szerinti két számítási mód közül azt kell alkalmazni, amelyik a jelentkező számára előnyösebb. A felvételi rendelet 16. § (1) bekezdése alapján az érettségi pontokat az azonos képzési területen képzést folytató felsőoktatási intézmények által a képzési területre vonatkozóan meghatározott két érettségi vizsgatárgy, vagy az így meghatározott érettségi vizsgatárgyak listájából a jelentkező számára legkedvezőbb két érettségi vizsgatárgy eredményei alapján kell kiszámolni.

A fentieknek megfelelően az érintett felsőoktatási intézmények közösen jogosultak meghatározni, mely érettségi tárgyakból számíthatóak egy adott képzési területen, illetve szakon a felvételi pontok. A felsőoktatási intézmények az ilyen módon meghatározott vizsgatárgyakat nem módosíthatják, azoktól egyedileg nem térhetnek el. Ennek megfelelően a keleti nyelvek és kultúrák szak minden szakirányán minden felsőoktatási intézményben ugyanazon tárgyakból számítandóak az érettségi pontok. Tájékoztattuk továbbá a panaszost, hogy az általa felvetett kérdés nem kizárólag a japán szakirányt érinti, ugyanúgy nincs lehetőség a célnyelvből érettségi pontot számítani például a keleti nyelvek és kultúrák kínai, mongol, török, arab, iranisztika szakirányain sem. Tekintettel azonban arra, hogy e kérdésben a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján a felsőoktatási intézmények jogosultak dönteni, az ügyben oktatási jogsérelmet nem mutattunk ki. Az érintettek azonban természetesen bármikor kezdeményezhetik az érintett felsőoktatási intézmény(ek)nél az érettségi pontok számításának alapjául szolgáló tantárgyakra vonatkozó megállapodás módosítását, mely kezdeményezés alapján szintén a felsőoktatási intézmények közösen jogosultak döntést hozni. (3470/2012/OJBIT)

Az idei évben többen fordultak panasszal hivatalunkhoz azzal összefüggésben, hogy a szakmai előkészítő tárgyakból idegen nyelven tett érettségi vizsga eredményéből nem számítható érettségi pontszám a felsőoktatási felvételi eljárás során. A panaszosok erről a tényről akkor szereztek tudomást, mikor az Oktatási Hivatal értesítette őket arról, hogy nem nyertek felvételt az általuk megcélzott felsőoktatási intézménybe, mivel részükre érettségi pont nem volt számolható, így esetükben az idei felvételi eljárásban a kialakult helyzet orvoslására nincs mód. Figyelemre méltónak találtuk ugyanakkor azt a jelzést, hogy a panaszosok állításuk szerint – annak ellenére, hogy ez az információ a felsőoktatási felvételi tájékoztatóban hozzáférhető – nem tudtak arról, hogy a szakmai előkészítő tárgyból idegen nyelven tett érettségi vizsga a felsőoktatási felvételi eljárás során nem vehető figyelembe, mivel az érintett középiskolák az érettségire történő jelentkezés során nem tájékoztatták őket erről a körülményről.

Megítélésünk szerint az, hogy az érintett középiskolák nem minden esetben nyújtottak tájékoztatást a tanulóknak arról, hogy a szakmai előkészítő tárgyakból idegen nyelven tett érettségi vizsga eredményéből nem számítható érettségi pontszám a felsőoktatási felvételi eljárás során, sőt egyes esetekben az

intézményeknek tudomásuk sem volt erről, az állampolgárok nagyobb csoportját érintő jogsérelmet okozhat. Erre figyelemmel az Oktatási Jogok Biztosa Hivatalának feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított hatáskörrel élve hivatalból vizsgálatot indítottunk az ügyben. Eljárásunk során átfogóan vizsgáljuk, hogy a szakmai előkészítő tárgyakból idegen nyelven érettségi vizsgát szervező középiskolák milyen módon tájékoztatták a tanulókat a fentiekkel összefüggésben. A vizsgálat jelen beszámoló elkészítésekor folyamatban van. (66/2012/OJBIT, 89/2012/OJBIT, 315/2012/OJBIT)

Visszatérő kérdésként merül fel továbbá, miért kell az előírt érettségi tárgyakból érettségi vizsgaeredménnyel nem rendelkezőknek érettségi vizsgát tenniük abban az esetben, ha egyébként rendelkeznek már felsőfokú oklevéllel.

A beadványozót tájékoztattuk, hogy a felsőoktatási felvételi rendszerrel kapcsolatos szabályozást a 2005. évi felsőoktatási törvény, a közoktatási törvény, a felsőoktatási felvételi rendelet és az érettségi rendelet tartalmazza. A fenti jogszabályok értelmében a korábbiakhoz képest alapvetően megváltozott a felsőoktatási intézmények és középiskolák kapcsolata és megszűnt a felsőoktatási intézményekben folyó felvételi eljárás. Az érettségi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít és a felsőoktatási törvényben meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre jogosít. A felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy a felvételhez az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból milyen szintű követelményekre épülő vizsgát és vizsgaeredményeket kell teljesíteni. A felvételi eljárást 2005-től kezdődően ezen rendelkezések alapján kell megszervezni.

A fentiek alapján tehát a felsőoktatási felvételi eljárás során valóban az érettségi eredmény alapján számolják ki a felvételi pontszámot. Az érettségi eredmény soha el nem évül, bárki akár évtizedekkel az érettségi után is felvételizhet az eredeti eredménye alapján. Ez azonban nem jelenti azt, hogy kizárólag az eredeti érettségi eredmények lennének felhasználhatók. Abban az esetben, ha valaki javítani szeretne az eredeti érettségi eredményein, hogy több pontot kapjon a felvételi eljárásban, vagy a korábbi középszintű vizsgája helyett emelt szintűt szeretne, esetleg az adott felvételi tárgyból nem is érettségizett annak idején, a felvételihez újra vizsgázhat. Ebben az esetben az újonnan szerzett eredmények nem írják felül az eredeti érettségi bizonyítványt, ezeket az új eredményeket kizárólag a felvételi eljárás során veszik figyelembe, és a felvételi pontokat már az új eredmények alapján számolják.

Ennek megfelelően, ha valaki nem rendelkezik egy adott felvételi tárgyból érettségi eredménnyel, akkor csak annyit kell tennie, hogy jelentkezik érettségi vizsgára bármely középiskolában, amely szervez érettségi vizsgát. Nem kell jelentkeznie egy teljes érettségire, elegendő csak azokból a tárgyakból, amelyek felvételi tárgyak az érintett által választott képzésen. A felvételi eljárásban pedig az itt szerzett eredményt tudja majd felhasználni.

Tájékoztattuk továbbá a beadványozót, hogy álláspontunk szerint éppen a vizsga letételének szükségessége biztosítja a felvételizők közötti esélyegyenlőséget azáltal, hogy a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések minden, az adott szakra bejutni kívánó – a régi és az új rendszerben érettségizett – felvételizővel szemben azonos követelményeket támasztanak. Ezáltal válik a felvételizők tudása százalékra pontosan összehasonlíthatóvá. (5222/2012/OJBIT)

A felvételi eljárás során kiemelten fontos a jelentkezők számára az eljárás során elérhető többletpontok számításának módja. Az idei évben a tanulmányi versenyeken elért eredményekért járó többletpontokkal összefüggésben kértek tájékoztatást a jelentkezők. A tanulmányi versenyeredményekért elérhető többletpontokkal kapcsolatban főként az merülhet fel kérdésként, mely vizsgatárgyakból, és milyen helyezésért jár a többletpont. A felvételi rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontja alapján a jelentkező a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározottak szerint a felvételi eljárás során tárgyanként legfeljebb egy, a ca)–cb) alpontok szerinti tanulmányi versenyeken elért eredmény alapján, ha a jelentkező a versenyeredményt azon tárgyak valamelyikéből érte el, amelyeket a felsőoktatási

intézmények a 16. § (1) bekezdése alapján érettségi pontot adó tárgyként a szakra vonatkozóan meghatároztak, az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen és a Szakmacsoportos szakmai előkészítő érettségi tantárgyak versenyén elért 1–10. helyezéért 80, 11–20. helyezéért 40, 21–30. helyezéért 20 többletpontra jogosult. A 20. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés ca) pontja alkalmazása során a döntőbe jutott, de azon részt nem vevő jelentkezőt – a verseny szervezőjének igazolása alapján – a döntőben elvileg elérhető utolsó helyezést elérőnek kell tekinteni.

Egy panaszos azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, megkaphatja-e az OKTV 20-30. helyezettjeinek járó 20 többletpontot, ha a verseny második fordulójában 27. helyezést ért el, ám a döntőbe általa ismeretlen okokból csak az első 26 helyezettet hívták be. A beadványozót tájékoztattuk, hogy az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny versenykiírása alapján a háromfordulós versenyeknél a második fordulóban résztvevők száma kategóriánként a jelentkezők számától függően kerül meghatározásra. Az egyes tantárgyi versenyek döntőseinek számát szakmai szempontok alapján a versenybizottságok határozzák meg, de kategóriánként legfeljebb 50 versenyző kerülhet a döntőbe. Helyezést csak a döntő fordulóra jutott tanulók szerezhettek. A döntő fordulóra jutottak a felvételi rendelet 20. §-a alapján a felsőoktatási felvételi eljárás során többletpontra lehetnek jogosultak. Legalább 30 döntőbe jutott versenyző esetén a versenybizottságnak úgy kell meghatároznia az első 30 versenyző sorrendjét, hogy az 1-10-ig, a 11-20-ig és a 21-30-ig helyezettek három csoportjának mindegyikébe pontosan 10 versenyző kerüljön. 30-nál kevesebb döntőbe jutott versenyző esetén az 1. helyezéstől kiindulva folyamatosan kell betölteni a jelzett csoportok helyezéseit úgy, hogy a három megadott csoport mindegyikébe legfeljebb 10 versenyző kerülhet. A döntő fordulóra jutott versenyzők helyezéséről a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oklevelet állít ki. Az 1-3. helyezést elért versenyzők az oklevelet az Oktatási Hivatal által szervezett központi ünnepségen vehetik át. A 4. és további helyezést elért versenyzőknek az oklevelet, valamint az összes döntős versenyző igazolását az Oktatási Hivatal juttatja el az érintett iskolákba.

Fentiek értelmében a döntőbe maximum 50 tanuló kerülhet, azonban azt, hogy egy adott tantárgyi verseny döntőjébe pontosan hány fő jut tovább, a versenybizottság határozza meg szakmai szempontok alapján. Ennek megfelelően dönthet úgy a bizottság, hogy az adott évben a jelentkezők létszáma, a döntőt megelőző forduló eredményei és egyéb szakmai szempontok alapján csak 26 fő jut tovább a döntőbe. Helyezést pedig csak a döntőbe jutott tanulók szerezhettek, így csak ők jogosultak a felvételi eljárásban többletpontra. (6333/2012/OJBIT)

Egy panaszos azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, hogy egy ügyviteli országos versenyen 5. helyezést elért gyermeke miért nem jogosult a 80 többletpontra, ami az országos tanulmányi versenyen 1-10. helyezettnek adható. A panaszos szülő beadványában foglaltak szerint gyermeke első helyen egy felsőoktatási intézmény gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki szakát jelölte meg. A felvételi tájékoztatóban, valamint a www.felvi.hu weboldalon szereplő információk szerint e szakra érettségi pontot adó tárgyak a tanuló választása alapján két tárgy a következők közül: biológia vagy fizika vagy földrajz vagy informatika vagy kémia vagy matematika vagy természettudomány vagy egy idegen nyelv vagy szakmai előkészítő tárgy. A szakmai előkészítő tárgyak közül az adott szakon az alábbiak fogadhatók el: építészeti és építési alapismeretek, gépészeti alapismeretek, informatikai alapismeretek, kereskedelmi és marketing alapismeretek, környezetvédelmi-vízgazdálkodási alapismeretek, közgazdasági alapismeretek, közlekedési alapismeretek, mezőgazdasági alapismeretek.

A fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a felvételi eljárásban olyan tárgyból szerzett versenyeredményért adható többletpont, amely tárgyból az adott szakon érettségi pont is számítható. A panaszos beadványában foglaltak szerint gyermeke ügyviteli alapismeretek tárgyból ért el helyezést, ami nem szerepel az adott szakon az érettségi pontot adó tárgyak között, így abból az adott szakon többletpont nem számítható. Nincs azonban akadálya annak, hogy ha az érintett olyan szakra felvételizik, ahol az ügyviteli alapismeretek érettségi pontot adó felvételi tárgy, abban az esetben az adott szakon megkapja az őt megillető többletpontokat. (68/2012/OJBIT)

Egy beadványozó azzal kapcsolatban élt panasszal, hogy nem kapja meg az őt megillető 80 többletpontot annak ellenére, hogy Országos Középiskolai Rendészeti Tanulmányi Versenyen 8. helyezést ért el. A panaszoszt tájékoztattuk, hogy azért nem kapta meg az OKTV versenyhelyezésért járó többletpontot, mert az Országos Rendészeti Középiskolai Tanulmányi Verseny, amin ő részt vett, nevében ugyan országos középiskolai tanulmányi verseny, azonban az nem az Emberi Erőforrások Minisztériuma által szervezett OKTV, hanem az Országos Rendőr-főkapitányság szervezésében lebonyolított más típusú verseny. A szóban forgó tanulmányi verseny pedig a jogszabályi rendelkezések alapján nem minősül többletpontra jogosító tanulmányi versenynek. (50/2012/OJBIT)

Beadványában egy felvételiző azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, hogy van-e lehetősége módosítani a jelentkezési sorrenden abban az esetben, ha felvételt nyert az általa első helyen megjelölt intézménybe, azonban tanulmányait mégis inkább a második helyen megjelölt felsőoktatási intézményben szeretné folytatni.

A felvételi rendelet 10. §-a alapján a jelentkező egy felvételi eljárásban – függetlenül a korábban megszerzett végzettségeitől és szakképzettségeitől – több különböző képzési szintre, illetve ugyanazon képzési szinten belül több felsőoktatási intézménybe, karra, szakra, képzési helyre, és ezeken belül különböző munkarendre, finanszírozási formára jelentkezhet. Amennyiben a jelentkező az (1) bekezdésben meghatározott lehetőséggel élni kíván, a felvételi kérelem benyújtásakor fel kell tüntetnie, hogy

- a) mely felsőoktatási intézményekbe, karokra, illetőleg szakokra – ha van, mely önálló szakképzettség megszerzését lehetővé tevő szakirányra, mely képzési helyre, illetve képzési nyelvre –, mely képzési formára, teljes idejű (nappali munkarend szerinti), részidős (esti, levelező munkarend szerinti) képzésre vagy távoktatásra, továbbá milyen finanszírozási formára jelentkezik, és
- b) milyen sorrendben kéri felvételi jelentkezéseinek elbírálását.

A jelentkező az általa meghatározott jelentkezési sorrendet a felvételi eljárás során a besorolási döntés időpontját megelőző 14. napig terjedő határidőn belül – írásban vagy elektronikus úton – egy alkalommal módosíthatja. A rendelet 25. § (1) bekezdés b) pontja szerint a Hivatal a besorolási döntést az általános felvételi eljárás esetén legkésőbb a képzés indítása szerinti év augusztus 1. napjáig hozza meg. A besorolási döntés időpontját a Hivatal állapítja meg.

A fentiek alapján a 2012. évben – a Felsőoktatási felvételi tájékoztatóban és a www.felvi.hu oldalon szereplő információ szerint – a jelentkezési sorrend a jelentkezési határidő lejártát követően egy alkalommal volt módosítható, ezt legkésőbb 2012. július 10-éig lehetett megtenni. A jelentkezési sorrend lényege ugyanis az, hogy a jelentkező preferencia-sorrendjét tükrözze, azaz a sorrend kialakításakor azt tartsa szem előtt, hogy olyan jelentkezési hely kerüljön az első helyre, ahová legjobban szeretne bekerülni, és olyan az utolsó helyre, ahová szintén szeretne bekerülni, de a megjelöltek közül azt szeretné legkevésbé.

Az előbbieknél megfelelően a jelentkezési sorrendet 2012. június 10-ét követően nincs lehetőség módosítani, így a panaszos az általa második helyen megjelölt felsőoktatási intézménybe a jelenlegi felvételi eljárás keretében nem nyerhet felvételt. (74/2012/OJBIT)

A mesterképzésbe történő felsőoktatási felvétellel összefüggésben több eljárási kérdéssel kapcsolatos beadvány érkezett hivatalunkhoz. A jelentkezők többek között a mesterképzésbe történő jelentkezés előfeltételeiről, valamint a vizsga eljárási szabályairól érdeklődtek.

Egy beadványozó panasszal fordult az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalához, melyben az egyik egyetem design és vizuálművészet tanár mesterképzésére irányuló felvételi eljárás során történeteket sérelmezte.

Beadványában foglaltak szerint a panaszos egyetemi szintű festőművész oklevelet szerzett 2008-ban. Ezen oklevél birtokában felvételizni kívánt az egyetemre design- és vizuálművészet tanár szakra, mesterképzésben. Az alkalmassági vizsgára az intézményben 2012. július 3-án került sor. A vizsgán azonban nem vehetett részt, ugyanis azt a tájékoztatást kapta, hogy a már megszerzett, korábbi képzési rendszer szerinti egyetemi szintű festőművész diplomája nem felel meg a bemeneti követelményeknek. A panaszos sérelmezte ezt az intézményi döntést, ugyanis állítása szerint előzetesen semmilyen tájékoztatást nem kapott arra vonatkozóan, hogy az oklevele az adott szakra történő felvételhez nem megfelelő.

Az ügyben a hivatalunk feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított jogkörrel élve vizsgálatot indítottunk. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmény vezetőjétől.

A rektor nyilatkozatában arról tájékoztatott, hogy a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban egyértelműen tájékoztatták a felvételizőket arról, hogy design- és vizuálművészet tanár mesterképzési szakon a felvétel feltétele osztatlan egyetemi vagy mesterképzésben az egyetem honlapján pontosan megjelölt művészeti szakterületen szerzett, vagy művészeti mesterképzésben megkezdett tanulmányok igazolása. Az egyetem honlapján pedig szerepel a tájékoztatás, miszerint a képzés az iparművészeti, építőművészeti, film- és videoművészeti, valamint multimédia képzési ág mesterképzési szakjaira alapoz. A rektor álláspontja szerint ez a legpontosabb meghatározás, mivel az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet rendelkezését idézi. A rendelet 3. számú mellékletének 11.1.3 pontja rendelkezik a szakképzés, illetve a művészeti szakképzés területén mesterfokozatra és nem tanári szakképzettségre épülő tanári szakképzettségekről. E pont rendelkezései szerint design- és vizuálművészet tanár szak esetén a képzés célja a művészeti képzési terület iparművészeti, építőművészeti, film- és videoművészeti, valamint multimédia képzési ág mesterképzési szakjaira alapozva olyan művésztanárok képzése, akik a középfokú művészeti szakképzésben, a középfokú design- és vizuális művészeti szakképzés számára megfogalmazott általános és a szakirányú képesítés speciális követelményeinek teljesítésére fel tudják készíteni a tanulókat, képesek a Nemzeti alaptanterv szerinti művészetek műveltségi terület nevelési- oktatási feladatainak, továbbá az alapfokú művészeti oktatás és a nem iskolarendszerű oktatás feladatainak ellátására.

A bemeneti követelményként megfelelő szakokat a fentieknél pontosabban a rektor álláspontja szerint nem lehet meghatározni, ugyanis a felsőoktatás folyamatosan változik, így újabb és újabb szakok indulnak a fenti képzési ágakban, amelyek szintén alapul szolgálhatnak a design- és vizuálművészet tanár szak felvételéhez. A rektor fontosnak tartotta megjegyezni továbbá, hogy az intézmény honlapján a bemeneti követelményekre vonatkozó információk mellett elérhetőségek is fel vannak tüntetve, így a jelentkezők érdemi és teljeskörű tájékoztatást kaptak a jelentkezés benyújtását megelőzően.

A rektor nyilatkozatában előadta továbbá, hogy a mesterképzés bemeneti követelményeinek vizsgálata intézményi kompetencia. A jelentkezők a felvételi eljárásban szükséges dokumentumokat az Oktatási Hivatalnak küldik meg, a felsőoktatási intézmény pedig elbírálja ezeket a dokumentumokat. Az eljárás során a felsőoktatási intézménynek kell kizárnia a nem megfelelő oklevéllel rendelkezőket. E feladat körében az egyetem gondosan megvizsgálta a jelentkezők dokumentumait, a panaszos oklevelét nem találták megfelelőnek, erről a tényről a panaszost elektronikus levélben értesítették azzal a felhívással, hogy igazolja, hogy rendelkezik a képzés bemeneti követelményeként meghatározott oklevéllel, ellenkező esetben a jelentkezők közül ki kell zárniuk. Ezen értesítésben is tájékoztatták a panaszost azokról az elérhetőségekről, ahol szükség esetén további információt kérhetett volna.

Ezen értesítést követően azonban nem zárhatták ki a panaszost a felvételi vizsgáról, ugyanis június 10-ig élhetett volna a hiánypótlás lehetőségével, és bemutatthatott volna egy, a bemeneti követelményeknek megfelelő oklevelet. Miután azonban a panaszos a felvételi vizsgán megerősítette, hogy kizárólag festőművész szakos diplomával rendelkezik, a felvételi bizottság ismételten megerősítette, hogy ez nem felel meg a képzésre előírt bemeneti követelményeknek, így ezzel az oklevéllel nem nyerhet felvételt. Ezt követően a panaszos az intézmény vezetőségéhez fordult. Az intézmény vezetősége a panaszos részére írt válaszában ismételten megerősítette, hogy a festőművész szakos diplomája nem felel meg az adott szakra előírt bemeneti követelményeknek, és erről a felvételi eljárás során megfelelő tájékoztatást kapott. A

rektor nyilatkozatához mellékelten csatolta a panaszos részére küldött értesítést, továbbá a panasszal összefüggésben a panaszos és az intézmény vezetősége közötti levélváltást.

A beadványban, valamint a rektor nyilatkozatában foglaltakat és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

Az intézmény a panaszost jogszerűen nem vehette fel a design- és vizuálművészet tanár mesterképzési szakra, tekintettel arra, hogy festőművész szakos diplomája nem felel meg a 15/2006. (IV. 3.) OM rendeletben, továbbá az intézmény honlapján rögzített bemeneti követelményeknek. Figyelemmel továbbá arra a körülményre is, hogy az intézmény a panaszost erről megfelelően tájékoztatta, továbbá mind az intézmény honlapján, mind a panaszos részére küldött tájékoztató elektronikus levélben szerepeltek azok az elérhetőségek, ahol további információt kérhetett volna, az ügyben jogsértést kimutatni nem áll módunkban. (38/2012/OJBIT)

Egy felvételiző panasszal fordult az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalához, melyben az egyik egyetem faipari mérnöki karán az egyik intézményegység által lebonyolított felvételi vizsgával összefüggésben fogalmazta meg kifogásait.

A panaszos állítása szerint a felvételi vizsgán egy kreatív feladatot is el kellett végezniük, a vizsgakiírás szerint névtelenül. Ennek ellenére a kreatív feladat leírásában az állt, hogy a vizsgázóknak családnévükből és keresztnévükből kell jól olvashatóan monogramot szerkeszteniük, szakjuknak megfelelő kivitelezésben. A monogram mellett olvashatónak kellett lennie továbbá a felvételi kódoknak is, így az elbírálók azt is tudhatták, melyik monogram melyik szakhoz tartozik. A panaszos állítása szerint többen a vizsgahelyszínen azonnal jelezték a problémát, azonban a demonstrátorok nem vették jegyzőkönyvbe a kifogásaikat. A panaszos sérelmezte a fentieket, mivel álláspontja szerint így sérült az anonimitáshoz, és ez által az objektív elbíráláshoz való joga.

Az ügyben a hivatal feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított jogkörrel élve vizsgálatot indítottunk. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmény vezetőjétől.

A rektor nyilatkozatában arról tájékoztattott, hogy az Alkalmazott Művészeti Intézet felvételi eljárási rendje megfelel a felsőoktatási jogszabályoknak, tartalmában és formájában igazodik a művészeti felsőoktatás hazai gyakorlatához. A felvételi eljárás során a jelentkezők a választott szak kezdőbetűjéből és a regisztrációs lista sorszámából álló kódot kapnak, megoldott feladataik kizárólag ezzel a kóddal kerülnek a felvételi bizottság elé.

A panasszal érintett feladat egy kreatív tervezési feladat volt, mely lényegében egy korlátozott számú betűsor feldolgozását igényelte. A feladat kiírója a számbeli korlátot a monogramra való hivatkozással kívánta elérni, a személyes érintettség motivációs szándékával.

A rektor álláspontja szerint a kód és a feladatban szereplő monogram konspiratív szándékú felhasználásának a feltételezése méltatlan és nem életszerű, visszaélésre az adatkezelés intézeti gyakorlata szerint ebben a formában nem alkalmas. A rektor ezen felül fontosnak találta megemlíteni, hogy a felvételi eljárás során az Alkalmazott Művészeti Intézet titkársága, a Felvételi Bizottság és annak elnöke folyamatosan kapcsolatot tartott a jelöltekkel, ezért sajnálja, hogy a jelentkezők tisztázható módon a panaszukat nem jelezték. A rektor nyilatkozatában ezzel összefüggésben rögzítette, hogy amennyiben a jelentkezők igénylik, munkájuk esetleges sikertelenségéről egy személyes találkozó során készséggel konzultálnak velük.

A panaszban, valamint a rektor nyilatkozatában foglaltakat és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

A kód és a monogram együttes szerepeltetése a vizsgafeladaton alkalmassá teszi azt a jelentkező beazonosítására. Ezáltal pedig éppen az anonimitás – ami a felvételi eljárás egyik lényeges eleme – kerül veszélybe. A felvételi eljárás tisztaságába vetett bizalom pedig álláspontunk szerint mind a felvételizőknek, mind az intézménynek elemi érdeke. Ezért – bár méltányolandó szándék a jelentkezők

személyes motivációjának felkeltése – javasoltuk a rektornak, hogy a jövőben hasonló típusú feladat során kerüljék a személyes monogram használatát, és egy, az adott személlyel kapcsolatba nem hozható betűkombinációt alkalmazzanak. Így a felvételi eljárás során az elfogulatlanság minden kétséget kizáróan igazolható lesz. (23179/2012/OJBIT)

TANULMÁNYI ÉS VIZSGAÜGYEK

A sikeres felvételt követően a hallgatók számára az elsőként felmerülő egyik legfontosabb kérdés a képzés munkarendje szerinti képzési idő kialakítása. Ez különösen a képzést munka mellett folytató levelező tagozatos hallgatók esetében okozhat problémát. Felmerült azonban kérdésként az is, hogy a nappali tagozatos hallgatók esetében félévente milyen óraszámban kell a hallgatóknak előadásokat tartani.

Egy beadványozó azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, jogszerű-e, ha a felsőoktatási intézményben nappali rendszerű képzésben bizonyos tárgyak esetében nem tartanak előadást, hanem a hallgatók interneten keresztül férnek hozzá a tananyaghoz. A beadványozót tájékoztattuk, hogy a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 17. § (1)-(2) bekezdései szerint a felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll. A teljes idejű képzést a nappali képzés munkarendje szerint heti öt naptól álló tanítási hét keretében, a munkanapokon kell megszervezni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzatának egyetértésével el lehet térni.

A fenti rendelkezések alapján, a felsőoktatási intézménynek annak a feltételnek kell eleget tennie, hogy a nappali rendszerű képzések esetén félévente összesen legalább 300 tanórát tartson, amelyeket munkanapokon kell megszervezni. (122/2012/OJBIT)

Egy hallgató azzal kapcsolatban élt panasszal, hogy a felsőoktatási intézmény, amelynek hallgatója, levelező munkarendű képzésben számos tanórát, illetve vizsgát pénteki napra szervez, egyes esetekben előírva a kötelező részvételt is. A hallgató sérelmezte, hogy munka mellett ezeken a tanítási órákon nem áll módjában részt venni.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 17. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll. E § (3) bekezdése szerint a részidős képzés lehet esti vagy levelező képzés munkarendje szerint szervezett képzés. A részidős képzés időtartama – kivéve a szakirányú továbbképzést – a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet. A szakirányú továbbképzés időtartama a teljes idejű képzés tanóráinak legalább húsz, legfeljebb ötven százaléka lehet.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 108. § 23. pontja szerint e törvény alkalmazásában a levelező képzés munkarendje olyan oktatásszervezési rend, mely szerint – az érintett hallgatókkal kötött eltérő megállapodás hiányában – a hallgatók tanóráira tömbösítve, legfeljebb két hetenként munkanapokon vagy a heti pihenőnapon az intézményben, valamint a képzés fennmaradó részében a távoktatás módszereinek alkalmazásával kerül sor.

E jogszabályi rendelkezés alapján a hallgató által felvetettekkel összefüggésben jogsérelmet kimutatni nem áll módunkban. Az intézménynek ugyanis levelező munkarend esetén mindössze annyi a kötelezettsége, hogy – az érintett hallgatókkal kötött eltérő megállapodás hiányában – az órákat legfeljebb kéthetente, tömbösítve tartsa, azonban a tanórák megtartása a fentiek alapján történhet munkanapokon és a heti pihenőnapon is. A hallgató által sérelmezett helyzet ennek megfelelően érdeksérelmet okozhat, jogsérelmet viszont a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján nem. Érdeksérelmet tekintetében azonban a hivatalunk működését szabályozó, fent említett OM rendelet értelmében nem áll módunkban a hallgató segítségére lenni.

A hallgatót tájékoztattuk ugyanakkor, hogy az általa felvetettekkel összefüggésben megkeresheti a hallgatói önkormányzatot. A hallgatói önkormányzat lényege ugyanis, hogy a hallgatókat képviselje, érdekeiket megvédje, és részükre tájékoztatást adjon a jogaikról. (182/2012/OJBIT, 2392/2012/OJBIT)

A 2005. évi felsőoktatási törvény 58. § (9) bekezdése szerint új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények bevezetésére felmenő rendszerben kerülhet sor. A 2005. évi felsőoktatási törvény 147. § 5. pontja alapján a felmenő rendszer: képzésszervezési elv, amely alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelményt azoktól a hallgatóktól lehet megkövetelni, akik a bevezetését követően kezdték meg a tanulmányaikat, illetve azoktól, akik azt megelőzően kezdték meg tanulmányaikat, de választásuk alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények alapján készülnek fel. (13/2012/OJBIT)

Egy hallgató azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, megteheti-e a felsőoktatási intézmény, hogy a képzés negyedik évében vezet be olyan új kötelező tantárgyat, ami korábban nem volt benne a mintatantervben. A hallgatót tájékoztattuk a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezésről, valamint arról, hogy az általa említettek felvetik az oktatási jogsérelem gyanúját, mellyel kapcsolatban hivatalunknak lehetősége van eljárást indítani. (117/2012/OJBIT)

Amennyiben a hallgató – akár párhuzamosan, akár egymást követően – több szakot végez, fontos kérdés számára, hogy az egyik szakon már teljesített tárgyai közül hány kreditet ismernek el a később megkezdett szakon.

Egy hallgató panasszal fordult az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalához, melyben sérelmezte, hogy az egyetem közgazdaságtudományi karának alkalmazott közgazdaságtan szakán maximum hatvan kreditnyi tárgyat ismernek el a gazdaságelemzés szakon már teljesített tárgyai közül.

A hallgató beadványában előadta, hogy az egyetem közgazdaságtudományi karának gazdaságelemzés és alkalmazott közgazdaságtan szakos hallgatójaként kérelmet nyújtott be az iránt, hogy a gazdaságelemzés szakon teljesített tárgyait az alkalmazott közgazdaságtan szakon ismerjék el, amit mind a kar kreditátviteli bizottsága, mind az egyetem felülbírálati bizottsága elutasított. Az elutasítás indokolása szerint az egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzatának alapján a más intézményből/karról befogadott tantárgyak kreditértéke nem haladhatja meg az adott szakon az oklevél megszerzéséhez szükséges összes kredit 1/3-át. A közgazdaságtudományi kar kreditátviteli és kreditelismerési szabályzata szintén rögzíti ezt a szabályt, ennek alapján a másik intézményből/karról befogadott tantárgyak kreditértéke – függetlenül attól, hogy azt vendéghallgatói jogviszony keretében, belső párhuzamos képzés keretében vagy további (párhuzamos) jogviszony keretében teljesítette a hallgató – nem haladhatja meg az adott szakon az oklevél megszerzéséhez szükséges kredit 1/3-át. Ezek alapján az elismerni kért kreditekből összesen 60 kredit ismerhető el.

A hallgató azért sérelmezte ezt a döntést, mert nem más intézményből vagy karról szeretne tárgyat elismertetni, hanem ugyanazon karon belül. A hallgató tudomása szerint újrafelvétel vagy szakváltás esetén nem volt még példa a karon arra, hogy ne ismerjék el akár az oklevél megszerzéséhez szükséges összes kredit 1/3-át meghaladó mennyiségű teljesített kreditet is.

Az ügyben a hivatalunk feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított jogkörrel élve vizsgálatot indítottunk. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmény vezetőjétől.

A rektor válaszában arról tájékoztattott, hogy a hallgató ügyét megvizsgálta a hatályos egyetemi és kari szabályozások függvényében, és mind a kari kreditátviteli bizottság, mind a felülbírálati bizottság határozatával egyetért.

A rektor nyilatkozatában foglaltak szerint a közgazdaságtudományi kar kreditátviteli és kreditelismerési szabályzata alapján a másik intézményből/karról befogadott tantárgyak kreditértéke – függetlenül attól, hogy azt vendéghallgatói jogviszony keretében, belső párhuzamos képzés keretében vagy további

(párhuzamos) jogviszony keretében teljesítette a hallgató – nem haladhatja meg az adott szakon az oklevél megszerzéséhez szükséges kredit 1/3-át. Az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata alapján pedig belső párhuzamos képzésnek tekinthető, ha a hallgató az egyetemen belül egyidejűleg több szakképzettség, szakképesítés megszerzésére készül fel. Tekintettel arra, hogy a hallgató belső párhuzamos képzés keretében folytatja tanulmányait, a rektor álláspontja szerint a kreditátviteli és kreditelismerési szabályzat fent hivatkozott rendelkezése vonatkozik az ő esetére is.

A hallgató panaszát, a rektor nyilatkozatában foglaltakat és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 58. § (8) bekezdése alapján a kreditelismerés végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy a hallgató a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá munkatapasztalatok kreditértékként való elismerése esetén is – az adott intézményben legalább harminc kreditet köteles teljesíteni.

A fentiek értelmében az intézmény szabályzata a felsőoktatási törvény felhatalmazása alapján rögzíti a kreditelismeréssel kapcsolatos rendelkezéseket. Figyelemmel arra, hogy a hallgató belső párhuzamos képzés keretében folytatja tanulmányait, álláspontunk szerint vonatkozik esetére a közgazdaságtudományi kar kreditátviteli és kreditelismerési szabályzatának azon rendelkezése, miszerint a befogadott tantárgyak kreditértéke – függetlenül attól, hogy azt vendéghallgatói jogviszony keretében, belső párhuzamos képzés keretében vagy további (párhuzamos) jogviszony keretében teljesítette a hallgató – nem haladhatja meg az adott szakon az oklevél megszerzéséhez szükséges kredit 1/3-át.

Figyelemmel kell lenni továbbá arra a körülményre is, hogy ha a hallgató az egy oklevél megszerzéséhez összes krediten felüli minimális többletkredit teljesítésével két oklevelet is meg tudna szerezni, akkor ezáltal indokolatlan és aránytalan előnyt élvezne más hallgatókkal szemben. Ezért álláspontunk szerint indokolt az intézmény szabályzatában foglalt korlátozás, ami alapján a hallgatónak a második oklevele megszerzéséhez teljesítenie kell legalább az oklevél megszerzéséhez szükséges összes kredit, azaz jelen esetben a 180 kredit 2/3-át. Ennek megfelelően a belső párhuzamos képzésben teljesített tantárgyakból az intézményi szabályzatban foglaltaknak megfelelően legfeljebb 60 kredit elismerhető, a fennmaradó 120 kreditet azonban a hallgatónak az oklevél megszerzéséhez teljesítenie kell. (21816/2012/OJBIT)

Gyakori panaszként fordulnak a hallgatók hivatalunkhoz vizsgaeredményükkel, záróvizsgájukkal, illetve a szakdolgozatukra kapott érdemjegyükkel kapcsolatban. A 2005. évi felsőoktatási törvény 73. § (2) bekezdése alapján a hallgató a felsőoktatási intézmény döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül – jogorvoslattal élhet, kivéve a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntést. Eljárás indítható a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés ellen is, ha a döntés nem a felsőoktatási intézmény által elfogadott követelményekre épült, illetve a döntés ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, vagy megszegték a vizsga megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket.

Fentiek alapján a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés kizárólag eljárási szabály megsértése esetén vizsgálható felül. A tanulmányi követelmények teljesítésének értékelése ugyanis az adott felsőoktatási intézmény erre felkért oktatóinak feladata, tartalma pedig alapvetően az oktatói autonómia körébe tartozik. Tartalmi szempontból tehát az értékelést nem vizsgálhatjuk felül, amennyiben az formailag megalapozottnak minősíthető. (16051/2012/OJBIT)

Egy csecsemő- és gyermeknevelő szakos hallgató az ének tantárgy vizsgakövetelményeivel kapcsolatban kért tájékoztatást. A panaszos előadta, hogy ének tantárgyból hangi adottságok híján többszöri

próbálkozásra sem sikerült levezgáznia annak ellenére, hogy a hangszeres és a szolmizációs feladatokat sikeresen teljesítette. A panaszos azért sérelmezi ezt különösen, mert a szakon nem volt felvételi követelmény az énektudás, felvételi alkalmassági vizsga sem volt énekből.

A hallgatót a következőkről tájékoztattuk. A 2005. évi felsőoktatási törvény 32. § (1) bekezdése alapján a felsőoktatási intézményben a képzés képzési program alapján folyik. E törvény 147. § 21. pontja értelmében képzési program: az intézmény komplex képzési dokumentuma, amely az alap- és mesterszak, valamint a szakirányú továbbképzési szak részletes képzési és tanulmányi követelményeit, felsőfokú szakképzésben a szakképzési programot, továbbá a doktori képzés tervét tartalmazza, a képzés részletes szabályaival, így különösen a tantervvel, illetve az oktatási programmal és a tantárgyi programokkal, valamint az értékelési és ellenőrzési módszerekkel, eljárásokkal és szabályokkal együtt.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 32. § (1) bekezdése alapján a képzési program a szenátus általi elfogadással válik érvényessé. A képzési program részeként a tantervet alap- és mesterképzésben a miniszter által kiadott képzési és kimeneti követelmények alapján, szakirányú továbbképzésben szabadon készíti el a felsőoktatási intézmény. A miniszter által kiadott képzési és kimeneti követelményeket az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet határozza meg. E rendelet 2. számú mellékletének X. 5. pontja határozza meg a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szak képzési és kimeneti követelményeit.

A panaszos fenti rendelkezések alapján a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szak képzési és kimeneti követelményeiről – amelyek teljesítése nélkül az adott szakon oklevél nem szerezhető – a fent hivatkozott OM rendeletből, valamint az intézmény képzési programjából tájékozódhat.

Fontos kiemelni továbbá, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 95. § (1) bekezdés b) pontja alapján az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy a képzési program keretei között meghatározza az oktatott tananyagot, megválassza az általa alkalmazott oktatási és képzési módszereket. E jog azonban a konkrét tantárgy tekintetében kizárólag a képzési programban foglaltak betartásával illeti meg az oktatót.

Az értékeléssel összefüggésben tájékoztattuk a panaszost, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 95. § (1) bekezdés d) pontja alapján az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint megválassza a hallgatókat, továbbá irányítsa és értékelje a hallgató munkáját.

E rendelkezés értelmében az oktatót széles körű autonómia illeti meg az értékelés területén. Ez a szabadság azonban nem korlátlan, a 2005. évi felsőoktatási törvény 59. § (2) bekezdése a hallgató jogai között rögzíti ugyanis, hogy ha a javítóvizsga sem volt sikeres, és a vizsgán, valamint a javítóvizsgán ugyanaz az egy személy vizsgáztatott, a hallgató kérésére biztosítani kell, hogy az ismétlő javítóvizsgát másik oktató vagy vizsgabizottság előtt tehesse le. Ez a jog akkor is megilleti a hallgatót, ha a vizsga letételére új képzési időszakban kerül sor. (5205/2012/OJBIT)

Egy hallgató azzal kapcsolatban élt panasszal, hogy a szakdolgozatának védésére elégtelent kapott, és emiatt nem államvizsgázhatott. A hallgató különösen azért sérelmezte ezt, mert a szakdolgozati konzultációkat a témavezető aláírta, és nem jelezte felé, hogy probléma lenne a dolgozattal, valamint az intézmény tanulmányi bizottsága engedélyezte, hogy a szakdolgozatát leadja, mivel az a formai követelményeknek megfelelt.

A hallgatót a következőkről tájékoztattuk. A 2012. szeptember 1. napjáig hatályban volt, 2005. évi felsőoktatási törvény 60. § (3) bekezdése szerint a záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat vagy diplomamunka megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 50. § (4) bekezdése az előbbiekkkel megegyezően rendelkezik a záróvizsgáról. A 2005. évi felsőoktatási törvény 60. § (6) bekezdése értelmében a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata határozza meg a

záróvizsgára jelentkezés módját, a záróvizsga megszervezésének és lebonyolításának rendjét, eredményének kiszámítási módját.

A fentiek alapján tehát a záróvizsgának része lehet a diplomamunka megvédése is, melynek sikertelensége esetén a záróvizsga eredménytelen. Ezért hozhat az intézmény olyan szabályozást is, hogy amennyiben a záróvizsga egy része, így például a diplomamunka megvédése elégtelen, a záróvizsga nem folytatható.

Az értékeléssel összefüggésben tájékoztattuk a hallgatót, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 95. § (1) bekezdés d) pontja szerint az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint megválassza a hallgatókat, továbbá irányítsa és értékelje a hallgató munkáját. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 35. § (2) bekezdése alapján az oktatással kapcsolatos feladatokat ellátó kötelessége, hogy az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse, a jóváhagyott tanterv szerint oktasson és értékeljen. E rendelkezéseknek megfelelően az oktatót a hallgatók munkájának értékelésekor, minősítésekor széleskörű szabadság illeti meg. Ezért a törvény csak rendkívül szűk esetkörben biztosít jogorvoslati lehetőséget az értékelés, minősítés vonatkozásában. Annak megítélése ugyanis, hogy egy dolgozat – legyen az akár egy szakdolgozat – milyen érdemjeggyel értékelhető, szakmai kérdés, mely szaktudásnak az oktató van birtokában. A dolgozat tartalmi megítélése pedig független attól, hogy a dolgozat a formai követelményeknek megfelelő, így a tanulmányi bizottság engedélyezte a beadását. (42/2012/OJBIT)

Az idei évben többen kértek tájékoztatást azzal kapcsolatban, hogy tehetnek-e záróvizsgát másik felsőoktatási intézményben, mint ahol az abszolutóriumot megszerezték. (326/2012/OJBIT)

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 42. § (1) bekezdés b) pontja alapján a hallgató kérheti átvételét azonos, illetve másik felsőoktatási intézmény ugyanazon képzési ciklusba és képzési területhez tartozó szakjára.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 49. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során a tanulmányi követelmények teljesítését – az egyes tantárgyakhoz, tantervi egységekhez rendelt – tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) kell kifejezni és érdemjeggyel minősíteni. A hallgatónak az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege, minőségét az érdemjegye fejezi ki. A 49. § (7) bekezdésében foglaltak szerint a kreditelismerés végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy a hallgató a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá az előzetesen megszerzett tudás kreditértékként való elismerése esetén is – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti kreditet, de legalább a képzés kreditértékének harmadát az adott intézményben köteles teljesíteni.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 59. § (1) bekezdés d) pontja értelmében megszűnik a hallgatói jogviszony az adott képzési ciklust, illetve a szakirányú továbbképzés, felsőoktatási szakképzés esetén az utolsó képzési időszakot követő első záróvizsga-időszak utolsó napján, illetve a doktori képzés képzési idejének utolsó napján.

A fenti rendelkezéseket figyelembe véve megállapítható, hogy a hallgatói jogviszony az intézménnyel az utolsó képzési időszakot követő első záróvizsga-időszak utolsó napján megszűnik. Figyelemmel arra, hogy a jogszabályi rendelkezés szerint csak hallgató kérheti átvételét másik felsőoktatási intézménybe, a hozzánk forduló erre már nem jogosult. Tekintetbe kell venni továbbá azt a követelményt is, hogy a hallgatónak legalább a képzés kreditértékének a harmadát (vagy a tanulmányi és vizsgaszabályzatban esetlegesen ennél magasabban meghatározott kreditértéket) abban a felsőoktatási intézményben kell megszereznie, amelyik végül az oklevelét kiállítja. E követelmény teljesítésére az érintett hallgatóknak az abszolutórium megszerzését követően nincs módja.

A záróvizsga letételével kapcsolatos törvényi rendelkezések sem tartalmaznak megengedő szabályt arra vonatkozóan, hogy a hallgató a záróvizsgát más intézményben tegye le, mint ahol az abszolutóriumot

megszerezte. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 50. § (3) bekezdése szerint ugyanis a hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint lehetőséget. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után feltételhez kötheti. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető. (241/2012/OJBIT)

Egy felsőoktatási intézmény MBA programfelelőse azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, hogy azok a hallgatók, akik korábban, akár 8-10 évvel ezelőtt szereztek meg az abszolutóriumot, de záróvizsgát azóta sem tettek, záróvizsgázhatnak-e még a jelenleg hatályos jogszabályok szerint. A beadványozót az alábbiakról tájékoztattuk.

Az 1993. szeptember 1. napjától 2006. március 1. napjáig hatályban volt 1993. évi felsőoktatási törvény 95. § (8) bekezdése 2003. július 1. napjától rögzítette, hogy ha a hallgató a hallgatói jogviszony megszűnéséig záróvizsgáját nem teljesíti, azt hallgatói jogviszonya megszűnését követően bármikor lehetőséget a záróvizsga letétele idején hatályos képesítési követelményeknek a záróvizsgára vonatkozó rendelkezései alapján.

A 2006. március 1. napjától 2012. szeptember 1. napjáig hatályban volt 2005. évi felsőoktatási törvény 60. § (4) bekezdése kimondta, hogy a záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, határidő nélkül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint lehetőséget. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított hetedik év eltelte után feltételhez kötheti. E törvény 158. § (2) bekezdése alapján azok a hallgatók, akik a felsőoktatásban a tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, azt a felsőoktatási intézmények által elfogadott tantervi követelmények alapján a korábbi képesítési követelmények szerint fejezhetik be, és az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján főiskolai szintű végzettséget tanúsító, illetve egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevelet szereznek. A hallgatók részére biztosított tanulmányi időt, a tanulmányok megszakítását és szüneteltetését a hallgatói jogviszonyuk létesítésekor érvényes rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény 2015. szeptember 1-jétől eltérhet.

A 2012. január 1. napjától hatályos 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 2012. szeptember 1. napjától hatályos 50. § (3) bekezdése értelmében a hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint lehetőséget. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után feltételhez kötheti. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető. E törvény 112. § (1)-(2) bekezdései szerint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, változatlan vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával kell befejezni. A 2005. évi felsőoktatási törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények és vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával, bizonyítvány kiállításával kell befejezni.

A fentiek alapján tehát minden hallgatóra azon rendelkezések irányadók a záróvizsga letétele szempontjából, amelyek törvény hatálya alatt tanulmányaikat megkezdték. (308/2012/OJBIT)

Az idei évben több hallgató élt panasszal az egyik főiskola kifutó képzéses magyar egyetemi szakán az irodalomtörténet II. szigorlattal összefüggésben. A hallgatók kifogásolták, hogy mivel a tárgyat teljesíteni nem tudták, a képzés pedig kifutó rendszerben megszűnt, így hét év tanulást követően nem kaphatnak oklevelet. Sérelmezték továbbá a hallgatók, hogy a Főiskola

ugyan felajánlotta számukra az átvétel lehetőségét alapképzésre, azonban azt már csak költségtérítéses finanszírozási formában folytathatnák.

Álláspontunk szerint a panasszal érintett főiskola az egyetemi szintű magyar szak megszüntetése során megfelelően járt el. Az intézmény ugyanis a képzést úgy szüntette meg, hogy minden hallgatónak lehetőséget biztosított a képzés befejezésére. Ennek megfelelően még a túlfutó, azaz a tanulmányait nem az előírt képzési idő alatt befejező hallgatók részére is biztosította a lehetőséget, hogy kérjék elmaradt tárgyaik vizsgaként történő meghirdetését (egyéni felkészüléssel) a szaktanszéken. Az intézmény e lehetőségre való felhívással egyidejűleg figyelmeztette a hallgatókat, hogy a kifutó szakokon a képzés 2012. június 30-án megszűnik. Figyelemmel arra, hogy a sikertelen vizsgát követően az intézmény lehetőséget biztosított a hallgatóknak arra is, hogy tanulmányait alap- vagy mesterképzésbe történő átvétellel folytassák, a szak megszüntetésével összefüggésben oktatási jogsérelmet kimutatni nem áll módunkban.

Tájékoztatottuk továbbá a hozzánk fordulókat, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 59. § (1) bekezdése alapján a vizsgát oly módon kell megszervezni, hogy minden érintett hallgató jelentkezni tudjon és vizsgázhasson. A felsőoktatási intézménynek biztosítani kell, hogy az adott képzési időszakban a hallgató a sikertelen vizsgát megismételhesse (a továbbiakban: javítóvizsga). A tanulmányi és vizsgaszabályzat megengedheti, hogy a sikertelen javítóvizsgát megismételjék. E rendelkezésnek véleményünk szerint a főiskola eleget tett, ugyanis a vizsgákat olyan időpontokra (május 31., június 9., és június 25.) hirdették meg, hogy sikertelen vizsga esetén két vizsgaidőpont között megfelelő felkészülési idő állt a jelentkezők rendelkezésére, továbbá a három meghirdetett időpont az érintett hallgatók számát tekintve elégségesnek bizonyult, ugyanis a hallgatóknak lehetősége volt mindhárom vizsgaidőpontra jelentkezni.

Felhívtuk ugyanakkor a hallgatók figyelmét arra, hogy amennyiben kéri átvételüket az alapképzésre, kérhetik a már teljesített tantárgyak elismertetését is. Tájékoztatottuk továbbá a hozzánk fordulókat, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 126. § (1) bekezdése alapján, ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, a 125. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott szolgáltatásokért költségtérítést, a (3)-(4) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről.

E rendelkezés alapján amennyiben a hallgatók költségtérítéses képzésre felvételt/átvételt nyernek, a költségtérítés összegét meg kell fizetniük. Azonban a fentiek alapján az intézménytől kérhetik – az esetleges elismert kreditek mennyiségére is figyelemmel – a költségtérítés elengedését, mérséklését, esetleg részletfizetési kedvezményt. Ezeket azonban az intézmény nem köteles megadni. Az erre irányuló eljárás részleteinek a hallgatók az intézmény térítési és juttatási szabályzatában nézhetnek utána, illetve az intézménynél célszerű azt megérdeklődniük. (47/2012/OJBIT, 75/2012/OJBIT)

Számos esetben okoz problémát a hallgatói jogviszony felsőoktatási intézmény által egyoldalúan történő megszüntetése, melyre mind a 2005. évi felsőoktatási törvény, mind a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény lehetőséget biztosít a jogszabályban foglalt feltételek fennállása esetén.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 59. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések szerint ugyanis a felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszünteti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

- a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,
 - b) egymást követően harmadik alkalommal nem jelentkezik be a következő tanulmányi félévre,
 - c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait,
- feltéve, hogy a hallgatót előzetesen írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal megszünteti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, akinek az azonos tanegységből tett sikertelen javító és ismétlő javító vizsgáinak összesített száma eléri az ötöt. (13544/2012/OJBIT, 13554/2012/OJBIT)

Láthatóan az egyik legkomolyabb problémát jelenti az oklevél kiadásának feltételül támasztott nyelvvizsga-követelmény. E témakörben nagy számú beadvány érkezett hozzánk.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 62. § (1) bekezdés szerint a felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy

- a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi,
- b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga). A tantervben a felsőoktatási intézmény meghatározhatja, hogy milyen nyelvekből tett nyelvvizsgát fogad el, azzal a megkötéssel, hogy a középiskolai érettségi bizonyítvány által tanúsított, illetve az érettségi vizsgaként elfogadott nyelvvizsgát általános nyelvi nyelvvizsgaként köteles elfogadni.

Tájékoztattuk a panaszosokat, hogy a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény a fentiekhez hasonló tartalommal szabályozza az idegennyelvi követelményeket. Az 51. § (1) bekezdése alapján ugyanis a felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy

- a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi vagy középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex,
- b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga). A tantervben a felsőoktatási intézmény meghatározhatja, hogy milyen nyelvekből tett nyelvvizsgát fogad el, azzal a megkötéssel, hogy a középiskolai érettségi bizonyítvány által tanúsított, illetve az érettségi vizsgaként elfogadott nyelvvizsgát általános nyelvi – komplex – nyelvvizsgaként köteles elfogadni.

Fentiek értelmében az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendeletben foglalt rendelkezések az irányadóak arra vonatkozóan, hogy egy adott szak képzési és kimeneti követelményei között szerepel-e a felsőoktatásról szóló törvény által előírt egy középfokú C típusú általános nyelvvizsgánál szigorúbb követelmény. A felsőoktatásról szóló törvény ugyanis csak egy minden szak esetén kötelezően alkalmazandó minimumkövetelményt (egy középfokú C típusú általános nyelvi nyelvvizsga) határoz meg, azonban az egyes szakokra vonatkozó képzési és kimeneti

követelmények között meghatározásra kerülhet ennél szigorúbb kimeneti követelmény is. (14119/2012/OJBIT, 218/2012/OJBIT)

Lényeges változás ugyanakkor a korábbiakhoz képest, hogy a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény lehetőséget biztosít ún. amnesztiára a nyelvvizsga alól. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 107. § (2) bekezdése alapján ugyanis, ha a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata így rendelkezik az (1) bekezdésben meghatározottakon túl az oklevél, illetve a bizonyítvány megszerzéséhez előírt általános nyelvvizsga-követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók is, akik a sikeres záróvizsga napjától számított három éven belül nem mutatták be a felsőoktatási intézménynek az általános nyelvvizsgát igazoló okiratot és az oklevél, illetve a bizonyítvány megszerzéséhez előírt általános nyelvvizsga-követelmény teljesítése helyett a felsőoktatási intézmény által szervezett külön nyelvi vizsgát tesznek. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utoljára, akik a 2012/2013. tanévben tesznek záróvizsgát. E rendelkezés a törvény 109. §-a alapján 2012. szeptember 1. napján lép hatályba. Ennek megfelelően amennyiben a felsőoktatási intézmény, ahol a hallgató végzett, 2012. szeptember 1-jét követően szervez e célra külön nyelvi vizsgát, úgy a hallgató annak letétele esetén államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány hiányában is átveheti diplomáját. Ezen vizsga megszervezése azonban a fentiek alapján nem kötelessége az intézménynek, így minden hozzánk fordulónak javasoltuk, hogy amennyiben élni szeretne ezzel a lehetőséggel, 2012 szeptemberét követően érdeklődjön ezzel kapcsolatban az érintett felsőoktatási intézménynél, illetve tájékozódjon az intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakról. (48/2012/OJBIT, 9647/2012/OJBIT, 257/2012/OJBIT, 3251/2012/OJBIT, 127/2012/OJBIT, 3244/2012/OJBIT, 2539/2012/OJBIT, 218/2012/OJBIT, 2219/2012/OJBIT, 19499/2012/OJBIT, 358/2012/OJBIT, 355/2012/OJBIT)

Továbbra is magas maradt azoknak a megkereséseknek a száma, amelyek a 40. életév betöltésével együtt járó nyelvvizsga-mentességre vonatkozó jogi szabályozás értelmezését kérték. Elmondtuk, hogy az ezzel kapcsolatos jogszabályokat többször módosították az elmúlt években.

Az 1993. évi felsőoktatási törvény 123. § (10) bekezdése kimondta, hogy amennyiben az adott szakra vonatkozó képesítési követelmények általános nyelvvizsgát írnak elő, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok az egyetemi és főiskolai szintű képzésre felvett hallgatók, akik tanulmányaik – első évfolyamon történő – megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik.

Ezt a rendelkezést a 2003. évi XXXVIII. törvény 33. § (6) bekezdése azzal egészítette ki, hogy a fenti rendelkezést az alapképzésben, szakirányú továbbképzésben azon hallgatói jogviszonnyal rendelkezőkre is alkalmazni kell, akik a megkezdett tanulmányaik során – illetve a 2004. IX. 1-től hatályos szöveg szerint – e törvény hatálybalépésekor (azaz 2003 júliusában) folytatott, illetve a 2003/2004. tanévben első évfolyamon megkezdett tanulmányaik során a szakképesítési követelményeiben meghatározott képzési idő alatt betöltik a negyvenedik életévüket, valamint azokra a jelöltekre, akik az intézményi szabályzatban foglaltak szerint időpont megállapításával engedélyt kaptak a nyelvvizsga követelményeinek záróvizsga-időszakot követő teljesítésére, és ezen időpontig betöltik negyvenedik életévüket.

Azzal a törvényi kitételrel kapcsolatban, hogy azok a hallgatók is mentesülhetnek a nyelvvizsgatételi kötelezettség alól, akik az intézményi szabályzatban foglaltak szerint időpont megállapításával engedélyt kaptak a nyelvvizsga követelményeinek záróvizsga-időszakot követő teljesítésére, és ezen időpontig betöltik negyvenedik életévüket, a következő tájékoztatást adtuk.

A felsőoktatási intézmények 2003 júliusától már nem állapítottak meg határidőt a nyelvvizsga letételéhez, mivel a nyelvvizsga megléte – ettől az időponttól kezdődően – nem a záróvizsgára bocsátás, hanem az oklevél kiadásának a feltétele lett. A fentiek értelmében az 1993. évi felsőoktatási törvényt módosító 2003. évi XXXVIII. törvény 33. § (6) bekezdésének rendelkezése – mely szerint időpont megállapításával

a hallgatók engedélyt kaphatnak a nyelvvizsga követelményeinek záróvizsga-időszakot követő teljesítésére – értelmét veszítette, hiszen a nyelvvizsga záróvizsga-időszakot követő teljesítésének lehetőségét – időpont megállapítása nélkül – a felsőoktatási törvény teszi lehetővé.

A 2006. március 1-jétől hatályos 2005. évi felsőoktatási törvény 150. § (1) bekezdése szerint, ha az oklevél, illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaiknak első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utoljára, akik a 2015/2016. tanévben tesznek záróvizsgát.

Azon hallgatók tehát, hogy akik negyvenedik életévüket nem az előírt képzési idő alatt töltötték be, sajnos nem mentesülhetnek a nyelvvizsgatételi kötelezettség alól. (36/2012/OJBIT, 3251/2012/OJBIT, 127/2012/OJBIT, 3244/2012/OJBIT, 19499/2012/OJBIT, 355/2012/OJBIT, 13601/2012/OJBIT)

Egy panaszos beadványában előadta, hogy a főiskola gazdálkodási és menedzsment alapszakán folytatta tanulmányait 2008 és 2012 között. 40. életévét 2007-ben betöltötte, ennek ellenére az intézmény nem adja ki számára az oklevelet nyelvvizsga bizonyítvány hiányában. A panaszost tájékoztattuk, hogy a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakra irányadó nyelvi követelményről az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet rendelkezik. A rendelet 2. számú melléklete alapján gazdálkodás és menedzsment alapképzési szakon az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú, a képzési területnek megfelelő szaknyelvi vagy államilag elismert felsőfokú (C1) komplex típusú általános nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

A fentieknek megfelelően álláspontunk szerint a panaszos mentesülhet a gazdálkodási és menedzsment szakra vonatkozó nyelvvizsga teljesítése alól, amennyiben 40. életévét tanulmányai első évfolyamon történő megkezdésének évében már betöltötte. Ugyanis a középfokú (B2) komplex típusú, a képzési területnek megfelelő szaknyelvi vizsga a felsőfokú (C1) komplex típusú általános nyelvvizsgával álláspontunk szerint kiváltható. Általános nyelvvizsga esetén pedig a felsőoktatási törvény fent hivatkozott rendelkezése alapján mentesül a hallgató a nyelvvizsga követelmény teljesítése alól, ha tanulmányainak első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévét betölti. (20757/2012/OJBIT)

Többen kérték hivatalunktól, hogy egyéni körülményeikre tekintettel, méltányosságból mentesítsük őket a nyelvvizsgatételi kötelezettség alól. A beadványozókat arról tájékoztattuk, hogy a felsőoktatási diploma kiadásához szükséges nyelvvizsga-követelmény alól méltányossági alapon felmentés nem adható. Erre nemcsak az oktatási jogok biztosa nem rendelkezik hatáskörrel, hanem Magyarország egyetlen jogalkalmazó szerve sem. A nyelvvizsga-követelményt jogszabály írja elő, változtatni rajta tehát csak a jogalkotó, törvény esetén az Országgyűlés tud. Egyetlen kivétel van az általános szabály alól. A törvény rendelkezése szerint kedvezményben részesíthető a fogyatékossgal élő hallgató.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 61. §-a alapján a fogyatékossgal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetőleg szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez. A

fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket, az előnyben részesítési szempontokat és eljárási szabályokat a Kormány határozza meg. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg a fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét.

Tájékoztattuk továbbá a hozzánk fordulókat, hogy a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 49. § (8) bekezdése a fentiekkel azonos tartalommal szabályozza a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányi követelmények alóli felmentésével kapcsolatos rendelkezéseket.

A Kormány a fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét a jelenleg is hatályos, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendeletben határozza meg. E rendelet 18. § (1) bekezdése alapján a fogyatékossgal élő hallgató számára – kérelmére – a felsőoktatási intézmény a tanterv előírásaitól részben vagy egészében eltérő követelményeket állapíthat meg, illetve – figyelemmel a felsőoktatási törvény 39. §-ának (7) bekezdésére – azok teljesítésétől eltekinthet. Az előnyben részesítési követelmények részletszabályait ezen § bekezdései rögzítik

A rendelet 19. § (1)-(2) bekezdései alapján a fogyatékossgal élő hallgató fogyatékossgának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát szakvéleménnyel igazolja. Az (1) bekezdésben meghatározott szakvélemény kiadására amennyiben a jelentkező fogyatékossga már a közoktatási tanulmányai során is fennállt, és erre tekintettel tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben részesült, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottság, amennyiben a fogyatékossgát később állapították meg, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal jogosult.

A rendelet alapján a hallgató fogyatékossgára tekintettel a megjelölt szakvélemény alapján kérheti a tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentését vagy azok más módon történő teljesítésének engedélyezését. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint bírálja el a fogyatékossgal élő hallgatók segítségnyújtásra, mentességre és kedvezményekre irányuló kérelmeit. (14119/2012/OJBIT, 23190/2012/OJBIT, 22931/2012/OJBIT, 13183/2012/OJBIT)

A HALLGATÓK ÁLTAL FIZETENDŐ DÍJAK, TÉRÍTÉSEK ÉS A RÉSZÜKRE NYÚJTHATÓ TÁMOGATÁSOK

A finanszírozás tekintetében a kiinduló kérdés mindig az, hogy a hallgató állami ösztöndíjas (államilag támogatott) vagy önköltséges (költségtérítéses képzésben) vesz-e részt. Az idei évben is számos hallgató fordult hozzánk a finanszírozási formával kapcsolatos kérdéssel.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 2012. szeptember 1 napjáig hatályban volt rendelkezései a következőképpen rendelkeztek az államilag finanszírozott félévek számával összefüggésben. A törvény 55. § (2) bekezdése értelmében egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő), beleértve a felsőfokú szakképzést is. A fogyatékossgal élő hallgató támogatási ideje négy félévvel megnövelhető. A támogatási időbe be kell számítani a megkezdett államilag támogatott félévet is, kivéve ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet. A támogatási idő számításánál figyelmen kívül kell hagyni a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni. Figyelmen kívül kell hagyni azt a félévet is, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el. A támogatási idő legfeljebb két félévvel

megnő, ha a hallgató egységes, osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb további hat félévvel meghosszabbítható. Az államilag támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal a megkötéssel, hogy azonos képzési ciklusban államilag támogatott képzésben kizárólag az 56. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén folytathatók tanulmányok. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a felsőfokú szakképzés tekintetében is. Ha a hallgató kimerítette a – (2) bekezdésben meghatározottak szerint – rendelkezésére álló támogatási időt, csak költségtérítéses képzési formában folytathat tanulmányokat a felsőoktatásban. A felsőoktatási törvény 56. § (3) bekezdése alapján a támogatási idő, illetve a költségtérítéses képzéshez rendelkezésre álló idő számításakor egy félévként kell nyilvántartani, ha a hallgató – az elsőként megkezdett képzésének legkésőbb harmadik félévében létesített további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyára tekintettel a) egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, illetve ha b) ugyanabban a felsőoktatási intézményben egyidejűleg több szakképzettség, szakképesítés megszerzésére készül fel.

A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 2012. szeptember 1. napjától hatályos rendelkezései a fentiekhez hasonlóan szabályozzák az államilag támogatott tanulmányok időtartamát. A törvény 47. §-a alapján ugyanis egy személy – felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben és mesterképzésben összesen – tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben (a továbbiakban: támogatási idő). A támogatási idő legfeljebb tizennégy félév, ha a hallgató osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb hat félév. Egy adott fokozat (oklevél) megszerzéséhez igénybe vehető támogatási idő legfeljebb két félévvel lehet hosszabb, mint az adott tanulmányok képzési ideje. Az adott szak támogatási idejébe az azonos szakon korábban igénybe vett támogatási időt be kell számítani. Ha a hallgató az így meghatározott támogatási idő alatt az adott fokozatot (oklevelet) nem tudja megszerezni, a tanulmányait e szakon önköltséges képzési formában folytathatja akkor is, ha az (1) bekezdés szerinti támogatási időt egyébként még nem merítette ki, feltéve, hogy az intézmény rendelkezik szabad kapacitással. A fogyatékossgal élő hallgató támogatási idejét a felsőoktatási intézmény legfeljebb négy félévvel megnövelheti. A hallgató által igénybe vett támogatási időnek minősül minden olyan félév, amelyre a hallgató bejelentkezett. A támogatási idő számításakor nem kell figyelembe venni

- a) a megkezdett félévet, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet,
- b) a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni,
- c) azt a félévet sem, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el.

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal, hogy aki egy képzési ciklusban magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben tanulmányokat folytat, ugyanazon képzési ciklusba tartozó további (párhuzamos) képzés folytatása esetén a támogatási időből félévente a párhuzamosan folytatott állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzések számának megfelelő számú félévet le kell vonni. Ha a hallgató kimerítette az e §-ban meghatározottak szerint rendelkezésére álló támogatási időt, csak önköltséges képzési formában folytathat

tanulmányokat a felsőoktatásban. (28/2012/OJBIT, 118/2012/OJBIT, 131/2012/OJBIT, 101/2012/OJBIT)

Több beadványozót tájékoztattuk arról, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 158. § (4)-(5) bekezdései szerint, ahol jogszabály főiskolai szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon alapfokozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály alapfokozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon főiskolai szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály egyetemi szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon mesterfokozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály mesterfokozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon egyetemi szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell. A fentieknek megfelelően tehát egy személy valóban 12 féléven keresztül folytathat államilag finanszírozott képzésben tanulmányokat, azonban egy képzési ciklusban csak egy oklevél szerezhető államilag támogatott formában, a párhuzamos képzés esetét kivéve. Erre figyelemmel az beadványozó, akinek főiskolai szintű végzettsége van, ami alapfokozatnak feleltethető meg, ebben a képzési ciklusban már oklevelet szerzett, ezért alapképzésben államilag finanszírozott hallgatóként nem folytathat tanulmányokat. Nincs azonban akadály annak, hogy a még rendelkezésére álló államilag finanszírozott féléveket felsőfokú szakképzésben vagy mesterképzésben felhasználja. Az a hallgató azonban, aki egyetemi diplomával rendelkezik, ami mesterfokozatnak feleltethető meg, mesterképzésben nem folytathat tanulmányokat államilag finanszírozott hallgatóként, más képzési ciklusban azonban felhasználhatja a még rendelkezésére álló államilag finanszírozott féléveit. (45/2012/OJBIT, 13606/2012/OJBIT, 2375/2012/OJBIT)

Egy panaszos azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, beszámítandó-e az általa igénybe vehető 12 államilag finanszírozott félévbe a 2006. március 1. előtt általa megkezdett képzés, melyet 2007 februárjáig folytatott, azonban nem fejezett be, és nem is áll szándékában folytatni.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 55. § (2) bekezdése szerint egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő), beleértve a felsőfokú szakképzést is. E rendelkezés 2006. március 1-jén lépett hatályba, és főszabályként a 2006 szeptemberében elindult új, többciklusú képzési rendszer szerinti képzések esetében kell alkalmazni. Korábban ugyanis az igénybe vett államilag finanszírozott félévek számától függetlenül, az első oklevél megszerzése volt ingyenes, így nem került sor az igénybe vett államilag finanszírozott félévek központi nyilvántartására sem.

Az igénybe vett államilag finanszírozott félévek nyilvántartására a Felsőoktatási Információs Rendszerben kerül sor. A Felsőoktatási Információs Rendszer felállításáról a felsőoktatási törvény – szintén 2006. március 1-jén hatályba lépő – 35. §-a rendelkezett. A Felsőoktatási Információs Rendszerben kell nyilvántartani a 2006. március 1-jén hallgatói jogvisztonnyal rendelkezők, illetve az ezt követően hallgatói jogviszonyt létesítők által felhasznált államilag támogatott félévek számát.

E rendelkezés alapján, figyelemmel arra, hogy a panaszos 2006. március 1-jén hallgatói jogvisztonnyal rendelkezett, az elvégzett féléveit nyilván kell tartani a Felsőoktatási Információs Rendszerben, és ennek megfelelően azok a támogatási idejébe beleszámítanak, annak ellenére, hogy a képzését félbehagyta, és nem áll szándékában folytatni.

A panaszos által hivatkozott mondat az alábbiak miatt került rögzítésre a felvételi tájékoztatóban. A 2005. évi felsőoktatási törvény 161. § (2) bekezdése alapján e törvény hatálybalépése után az, aki igazolja, hogy a felsőoktatási intézményben költségtérítéses képzésben szerzett oklevelet, az 53–55. § alapján jogosult igénybe venni az államilag támogatott hallgatói képzést. Azoknál, akik 2006. január 1-je után felsőoktatásban szerzett oklevéllel vagy bizonyítvánnyal kezdenek újabb felsőfokú tanulmányokat, és nem tudják igazolni, hogy tanulmányaikat költségtérítés fizetése mellett folytatták, az 55. § (2)–(3) bekezdésének alkalmazásában – bármely képzési ciklus esetén – azt kell vélelmezni, hogy hét félévet vettek igénybe államilag támogatott képzésként. E vélelemmel szemben a hallgató a beiratkozáskor igazolással élhet.

Aki tehát a felsőoktatási törvény 2006. március 1-jei hatályba lépése előtt szerzett államilag finanszírozott képzésben oklevelet, és a törvény szerinti képzések valamelyikében (felsőfokú szakképzés, alapképzés, mesterképzés) államilag támogatott finanszírozási formában vagy a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény szerint állami (rész)ösztöndíjas képzésben kíván tanulmányokat folytatni, annál a 2006 előtti államilag finanszírozott oklevele tekintetében azt kell vélelmezni, hogy hét államilag támogatott félévet vett igénybe. Ebből következően, aki nem szerzett – 2006. március 1. előtt megkezdett és 2006. március 1. előtt be is fejezett/félbehagyott képzésben – oklevelet, annak esetében nem kell vélelmezni államilag támogatott félévek felhasználását, figyelemmel arra is, hogy a 2006. március 1. előtti államilag finanszírozott félévekről nem készült központi nyilvántartás. A központi nyilvántartás ugyanis a fentiek alapján csak azon hallgatók esetében tartalmaz adatot az igénybe vett államilag finanszírozott félévekre vonatkozóan, akik 2006. március 1-jén még hallgatói jogviszonyal rendelkeztek. (16499/2012/OJBIT)

Ha a hallgató kimerítette a rendelkezésére álló államilag finanszírozott félévek számát, tanulmányait költségtérítéses képzésben folytathatja. Ebben az esetben is lehet még esélye az összeg mérséklésére, illetve bizonyos esetekben a fizetési kötelezettség alóli mentesülésre. Az idei évben is többen érdeklődtek hivatalunknál, van-e lehetőségük szociális helyzetükre tekintettel a felsőoktatási intézmény számára fizetendő költségtérítés méltányosságából történő csökkentésére, illetve elengedésére.

A beadványozókat a következőkről tájékoztattuk. A 2005. évi felsőoktatási törvény 126. § (1) bekezdése alapján ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, a 125. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott szolgáltatásokért költségtérítést, a (3)-(4) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről. E rendelkezés alapján a hallgató az intézménytől kérheti a költségtérítés elengedését, mérséklését, esetleg részletfizetési kedvezményt. Ezeket azonban az intézmény nem köteles megadni. Az erre irányuló eljárás részleteinek a hallgatók az intézmény térítési és juttatási szabályzatában nézhetnek utána, illetve az intézménynél célszerű azt megérdeklődniük. (2364/2012/OJBIT, 17677/2012/OJBIT, 33/2012/OJBIT)

Tájékoztattunk továbbá egy hallgatót, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény lehetőséget biztosít arra is, hogy költségtérítéses képzésben részt vevő hallgatók a jogszabályokban meghatározott feltételek teljesülése esetén átkerülhessenek államilag támogatott képzési formára, amennyiben az adott szakon államilag finanszírozott formában is folyik képzés. A törvény 55. § (1) bekezdése alapján ugyanis, ha az államilag támogatott hallgatói létszámkeretre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy az 59. § (4) bekezdésének c) pontjában foglalt feltétel nem teljesítése esetén, illetve egyéb okból tanulmányait költségtérítéses képzésben folytatja tovább, helyére - ilyen irányú kérelem esetén - a felsőoktatási intézményben költségtérítéses formában tanulmányokat folytató kiemelkedő tanulmányi teljesítményű hallgató léphet.

Ezen rendelkezés tehát két feltételt szab az átkerüléshez. Egyrészt, hogy kérelmet kell benyújtani, másrészt pedig kiemelkedő tanulmányi teljesítménnyel kell rendelkezni. Az államilag támogatott és költségtérítéses képzési forma közötti átsorolás rendjének konkrétabb szabályait a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: térítésekről és juttatásokról szóló rendelet) 29. §-a tartalmazza. E § (5) bekezdése értelmében megürült államilag támogatott hallgatói létszámkeretre az vehető át, aki az utolsó

két bejelentkezett félévében megszerezte az ajánlott tantervben előírt kreditmennyiségnek legalább az 50%-át és az összesített korrigált kreditindex alapján létrehozott hallgatói rangsor elején lévő hallgató, továbbá akinek az összesített korrigált kreditindexe magasabb, mint az államilag támogatott hallgatók összesített korrigált kreditindex-jegyzékén a rangsor alsó ötödénél elhelyezkedő hallgató összesített kreditindexe.

Amennyiben a hallgató a fenti feltételeknek megfelel, úgy kérheti átvételét államilag finanszírozott képzésbe. Az intézmény azonban nem köteles átvenni a hallgatót, az átvételről a rendelkezésre álló létszámkeret és a fenti szempontok figyelembe vételével az intézmény dönt. (33/2012/OJBIT)

Többen érdeklődtek a kismamáknak járó költségtérítés-mentességgel összefüggésben. A hallgatókat a következőkről tájékoztattuk.

A térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 36. §-a szerint:

„Az a hallgató, aki

a) 2006. december 31-je előtt létesített hallgatói jogviszonyt és

aa) költségtérítéses képzésben vett részt és a félév (oktatási időszak) első napján terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesült, vagy

ab) közismereti tanári vagy hittanár-nevelő szakon egyszakos tanári oklevéllel már rendelkező magyar állampolgárságú hallgatóként második közismereti tanári szakképzettség megszerzésére irányuló szakon az adott tanári szak képesítési követelményeiben meghatározott időtartamban folytat tanulmányokat, és

b) a félév (oktatási időszak) első napján az aa) vagy az ab) pontok szerinti feltételeknek eleget tesz, azon a szakon, szakképzésben, melyben e rendelet hatálybalépése előtt az aa) vagy az ab) pont alapján korábban költségtérítés-mentességben részesült, a b) pont szerinti félévben (oktatási időszakban) költségtérítés fizetésére nem kötelezhető.”

A fentiek értelmében az a hallgató nem kötelezhető költségtérítés fizetésére, aki 2006. december 31. előtt létesített hallgatói jogviszonyt, költségtérítéses képzésben vett részt, és a rendelet hatályba lépését megelőzően a rendeletben foglalt feltételeknek megfelelően költségtérítés-mentességben részesült. A térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 37. § (1) bekezdése értelmében e rendelet – a (2)-(3) bekezdésben foglaltak kivételével – 2007. augusztus 1-jén lép hatályba. Ennek megfelelően valóban csak azok a hallgatók jogosultak például GYED-re hivatkozással költségtérítés-mentességre, akik 2007. augusztus 1. előtt is jogosultak voltak rá. (97/2012/OJBIT, 205/2012/OJBIT, 2370/2012/OJBIT)

Az idei évben a Diákhitel 2. bevezetésével összefüggésben több költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató fordult hozzánk panasszal. A panaszosok sérelmezték, hogy míg a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény hatálya alatt önköltséges képzésben tanulmányaikat megkezdő hallgatók finanszírozhatják tanulmányaikat a Diákhitel 2. segítségével, addig a 2005. évi felsőoktatási törvény szerint tanulmányaikat megkezdett költségtérítéses hallgatók számára ez a lehetőség nem adott.

A panaszosokat tájékoztattuk, hogy a diákhitel banki szolgáltatás. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 46. § (2) bekezdése alapján a magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgatók, magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgatók, valamint az önköltséges hallgatók számára – kormányrendeletben meghatározottak szerint – az állam biztosítja a hallgatói hitel igénybevételének lehetőségét. Álláspontunk szerint ez a jogszabályhely csupán azt az állami kötelezettséget alapozza meg, hogy hozzon létre egy olyan szervezetet, amely a hallgatói hitelekkel foglalkozik, és teremtsen meg a hitelezés jogszabályi környezetét. Amennyiben az állam ezt nem teszi meg, oktatási jogsérelem miatt hivatalunk eljárást indíthatna. Minden egyéb, a fentiekben túli kérdés azonban nem minősül oktatási jogi természetűnek, vagyis vizsgálatunk tárgya sem lehet. Ennek megfelelően a diákhitel folyósításával kapcsolatos

problémákkal összefüggésben hivatalunknak nincs hatásköre eljárni. (128/2012/OJBIT, 132/2012/OJBIT, 142/2012/OJBIT)

Fontos kiemelni, hogy a felsőoktatási intézmény költségtérítésre vonatkozó igénye a hallgatói jogviszony létrejöttével, azaz a beiratkozással keletkezik. A költségtérítés ugyanis nem arányos ellenszolgáltatás valamely szolgáltatásért, hanem díj. Az adott félévre vonatkozó költségtérítés tehát az egyetemnek akkor is jár, ha a hallgató az adott félévet valamely okból nem fejezi be.

Két panaszos azzal a kérdéssel fordult hivatalunkhoz, jogosan követeli-e tőlük az egyetem a költségtérítés összegét, amennyiben 2007-ben, illetve 2008-ban felvételt nyertek és beiratkoztak, azonban ezt követően nem vettek részt egy konzultáción sem.

Az érintett hallgatók tanulmányainak megkezdésekor és hallgatói jogviszonyának megszűnésekor a 2005. évi felsőoktatási törvény volt hatályban, így esetükre e törvény rendelkezései irányadók. A 2005. évi felsőoktatási törvény 39. § (4) bekezdése alapján az, aki a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert, az adott felsőoktatási intézménnyel – a felvételi döntés évében – hallgatói jogviszonyt létesíthet. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. A beiratkozott hallgatóról a felsőoktatási intézmény törzslapot állít ki.

A 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezett továbbá a hallgatói jogviszony megszűnésének és megszüntetésének eseteiről is, melyekből a hozzánk forduló esetére a panaszokban foglaltak alapján a következők lehetnek irányadók. A 2005. évi felsőoktatási törvény 76. § (1) bekezdés b), illetve g) pontjai alapján megszűnik a hallgatói jogviszony, többek között abban az esetben, ha a hallgató bejelenti, hogy megszünteti a hallgatói jogviszonyát, a bejelentés napján, illetve ha a hallgató hallgatói jogviszonyát – fizetési hátralék miatt – a rektor a hallgató eredménytelen felszólítása és a hallgató szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján. A 76. § (2) bekezdése rögzíti a hallgatói jogviszony intézmény általi egyoldalú megszüntetésének eseteit. Eszerint a felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,
b) egymást követő két alkalommal nem jelentkezett be a következő tanulmányi félévre,
c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait,
feltéve minden esetben, hogy a hallgatót – legalább két alkalommal – írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről. A fentiek alapján tehát a panaszosok hallgatói jogviszonya a beiratkozással létrejött, és a panaszában előadottak szerint a fenti esetkörök egyike alapján szűnhetett meg. Önmagában az, hogy a hallgatók a beiratkozást követően nem jelentek meg az előadásokon, nem szüntette meg a hallgatói jogviszonyukat, ugyanis a jogviszony kizárólag a 2005. évi felsőoktatási törvény által felsorolt esetkörök alapján szüntethető meg.

A költségtérítés fizetési kötelezettséggel összefüggésben tájékoztattuk a panaszosokat, hogy a 2005. évi felsőoktatási törvény 126. § (1) bekezdése szerint, ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, a 125. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott szolgáltatásokért költségtérítést, a (3)–(4) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. A költségtérítés mértékét a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni. Az e bekezdésben foglaltak a diákotthoni térítési díj megállapítására nem terjednek ki. A diákotthoni térítési díj mértékében a felek szabadon állapodnak meg. E § (2) bekezdése rögzíti, hogy vissza kell fizetni a befizetett költségtérítés szervezeti és működési szabályzatban meghatározott arányos

részét, ha a hallgató a képzési időszak megkezdése előtt bejelenti, hogy megszünteti vagy szünetelteti hallgatói jogviszonyát. A 126. § (3) bekezdése alapján továbbá a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről.

A fenti rendelkezésekre figyelemmel a felsőoktatási intézmény költségtérítésre vonatkozó igénye a hallgatói jogviszony létrejöttével, azaz a beiratkozással keletkezik. A költségtérítés ugyanis nem arányos ellenszolgáltatás valamely szolgáltatásért, hanem díj. Az adott félévre vonatkozó költségtérítés tehát az egyetemnek akkor is jár, ha a hallgató az adott félévet valamely okból nem fejezi be. A panaszosoknak azonban lehetőségük lett volna az intézményi szabályzatban meghatározott módon és határidőig megszüntetni a hallgatói jogviszonyukat, és ez esetben az intézmény a szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján jogosultak lettek volna a költségtérítés arányos részének visszatérítésére. Amennyiben azonban a hallgatói jogviszonyuk megszüntetésére irányuló szándékukat nem, vagy nem az intézményi szabályzat által előírt módon jelezték, úgy az intézményt a költségtérítés álláspontunk szerint a fentiek alapján megilleti. (238/2012/OJBIT, 250/2012/OJBIT)

A 2005. évi felsőoktatási törvény pontosan meghatározta, hogy államilag finanszírozott képzésben milyen esetekben kérhető térítési díj a hallgatóktól. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény a 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezéseire hasonló tartalommal egyértelműen rögzíti az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által ingyenes igénybe vehető szolgáltatások körét, illetve azokat az esetköröket, amikor a hallgatótól térítési díj szedhető. A 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 81-82. §-ai szerint a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében a hallgató által igénybe vehető szolgáltatások a következők:

- a) a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok első alkalommal történő felvétele, a beszámolók, vizsgák és a sikertelen beszámolók, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, továbbá a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt, az 53. § (2) bekezdésben foglaltak szerint,
- b) szakkollégiumi foglalkozások,
- c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek – könyvtár és a könyvtári alapszolgáltatások, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények –, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokhoz kapcsolódóan,
- d) a felsőoktatási szakképzésben a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz, más képzésben az egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz,
- e) a hallgatói tanácsadás,
- f) a képzéssel, illetve doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása.

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a felsőoktatási intézmény nem kérhet igazgatási szolgáltatási díjat (pl. beiratkozási díj).

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető:

- a) az alap- és mesterképzés tantervében magyar nyelven meghatározott, magyar nyelven oktatott ismereteknek – a hallgató választása alapján – nem magyar nyelven történő oktatása,
- b) a felsőoktatási intézmény eszközeivel előállított, a felsőoktatási intézmény által a hallgató részére biztosított, a hallgató tulajdonába kerülő dolog (pl. sokszorosított segédletek),

- c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények), eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokon kívüli körben,
- d) a kötelező, illetve e törvény alapján a felsőoktatási intézmény által kötelezően biztosítandó mértéken felül felvehető kreditértéket eredményező képzés. (99/2012/OJBIT, 155/2012/OJBIT, 319/2012/OJBIT)

Egy beadványozó tájékoztatást kért azzal összefüggésben, hogy kérhet-e a felsőoktatási intézmény a hallgatóktól díjat az internethasználati lehetőség biztosításáért. A fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján, amennyiben a hallgatóknak az internetet a felsőoktatási intézményben a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez kapcsolódóan használniuk kell, úgy azért tőlük térítési díj nem kérhető. Amennyiben azonban az internethasználati lehetőség az intézmény részéről a hallgatóknak biztosított többletszolgáltatás, úgy azért térítési díj szedhető, ebben az esetben azonban a szolgáltatás igénybe vétele nem tehető kötelezővé, az kizárólag a hallgató választásán alapulhat. (122/2012/OJBIT)

Az idei évben hivatalból folytattunk vizsgálatot két egyetemet érintően a hallgatók által az önköltségen felül fizetendő idegennyelvi hozzájárulással kapcsolatban. Tudomásunkra jutott ugyanis, hogy egy fővárosi felsőoktatási intézményben a gazdálkodási és menedzsment és a nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakokon résztvevők a finanszírozási formától függetlenül további 340 000 Ft/félév idegen nyelvi hozzájárulást kötelesek megfizetni. Értesültünk továbbá arról, hogy egy vidéki felsőoktatási intézményben a gazdálkodási és menedzsment szakon az angol nyelvű képzésben a magyar diploma mellett egy külföldi felsőoktatási intézmény által kibocsátott diploma is megszerzhető. A külföldi felsőoktatási intézmény által kibocsátott diploma megszerzéséért azonban a hallgatóknak az önköltség megfizetésén kívül egy egyszeri regisztrációs díjat is meg kell fizetniük, melynek összege kb. 240.000 Ft, ami a valuta árfolyammozgás függvényében változhat. Tekintettel arra, hogy az idegen nyelvi hozzájárulás fizetésének gyakorlata felvetette az oktatási jogsérelem gyanúját, az ügyben hivatalból vizsgálatot indítottunk. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmények vezetőitől, továbbá az ügygel összefüggésben tájékoztatást kértünk az Oktatási Hivatal elnökétől is.

A fővárosi felsőoktatási intézmény rektora nyilatkozatában arról tájékoztatott, hogy az intézményben mind a nemzetközi gazdálkodás, mind a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakokon az angol nyelvű képzés költségtérítése 2009-től egységesen 690.000 Ft/félév. Az idei évben azonban kormányzati szinten határozták meg a képzési költségek értékhatárait képzési területenként és képzési szintenként. A gazdaságtudományok képzési területen a képzési költség összegét maximum 350.000 Ft/félév értékben határozták meg. Az egyetem gazdálkodástudományi kara azonban az angol nyelvű képzések esetében a korábbi költségtérítés összegét nem változtatta meg, azaz a képzés költsége továbbra is 690.000 Ft/félév. Ezt az összeget azonban a képzési költségek maximálása miatt nem lehetett beírni a www.felvi.hu oldalon történő adatszolgáltatás során. A problémát az intézmény jelezte az Oktatási Hivatalnak, ahol azt a tájékoztatást adták, hogy a kormányzati szinten maximált értékhatárok a magyar nyelvű képzésekre vonatkoznak. Mivel azonban a www.felvi.hu oldalon valóban nem lehet meghatározott a maximum összegnél nagyobbat beírni, ezért megoldásként az Oktatási Hivatal azt javasolta, hogy a különbözetet a táblázat utáni megjegyzés rovatban tüntessék fel, mint idegen nyelvű képzési hozzájárulást. Az egyetem ennek megfelelően járt el, és tudomásuk szerint ezt a gyakorlatot követték más felsőoktatási intézmények is.

Az Oktatási Hivatal elnöke válaszában a rektor által előadottakat megerősítve a következőkről tájékoztatott. Az idegen nyelvű képzések meghirdetésével kapcsolatban az az eljárásrend alakult ki az elmúlt években, hogy a felsőoktatási intézmény államilag finanszírozott képzés esetén a Felsőoktatási felvételi tájékoztatóban (a továbbiakban: Tájékoztató) lábjegyzetben, vagy a jelentkezés sajátos feltételei között jelezhetette az idegen nyelvű képzés esetén fizetendő képzési hozzájárulást, míg költségtérítéses képzés esetén az idegen nyelvű képzés többletköltsége beépítésre került a Tájékoztatóban megjelölt

költségtérítésbe. A 2012 szeptemberében induló képzésekre vonatkozó Tájékoztató hivatalos kiegészítésének szerkesztésekor azonban az intézményeknek a Kormány által megadott értékhatárok között kellett meghatározniuk a 2012/2013. tanévre vonatkozóan az önköltség összegét. A Kormány által meghatározott értékhatárok azonban a magyar nyelvű képzésekre vonatkoznak, az idegen nyelvű képzések többletköltségeit nem tartalmazzák. Ezért a megfelelő tájékoztatás érdekében a Tájékoztatóban az idegen nyelvű képzésért fizetendő képzési hozzájárulás mind az állami ösztöndíjas, mind az önköltséges finanszírozási forma esetén külön összegként került megjelölésre. A jelentkezők számára a Tájékoztató hivatalos kiegészítése a www.felvi.hu oldalon elérhető volt, így a jelentkezők megfelelő időben értesültek róla, milyen többletköltséggel kell számolniuk, amennyiben a magyar nyelvű képzés helyett az idegen nyelvű képzésre jelentkeznek.

A tudomásunkra jutott információkat, a rektor nyilatkozatában foglaltakat és az Oktatási Hivatal vezetőjének válaszát összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

Tekintettel arra, hogy az érintett fővárosi felsőoktatási intézmény a hatályos jogszabályoknak és az Oktatási Hivatal által kialakított gyakorlatnak megfelelően járt el, valamint figyelembe véve különösen, hogy a Kormány által meghatározott, a költségtérítésre vonatkozó értékhatárok a magyar nyelvű képzésekre vonatkoznak, az ügyben oktatási jogsérelmet nem állapítottunk meg.

A vizsgálatunkkal érintett vidéki felsőoktatási intézmény rektora nyilatkozatában arról tájékoztatott, hogy az angol nyelvű gazdálkodási és menedzsment képzésre felvett hallgatóknak a képzés teljesítése esetén lehetőségük van a képzéssel párhuzamosan egy külföldi felsőoktatási intézmény oklevelét is megszerezni. Az intézmény angol nyelvű gazdálkodási és menedzsment alapképzési, valamint vezetés és szervezés mesterszakja ugyanis a külföldi felsőoktatási intézmény által validitált képzések. A validitációs szerződés értelmében a külföldi felsőoktatási intézmény e képzések beiratkozott hallgatóitól egyszeri regisztrációs díjat kér, melynek összegét minden évben felülvizsgálja. A külföldi felsőoktatási intézmény a regisztrációs díj ellenében a hallgatókat nyilvántartásba veszi, elvégzi a hallgatók tanulmányi előmenetelével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat, és a végzős hallgatók részére diplomát állít ki. A validitációs szerződés alapján a felsőoktatási intézmény az első éves beiratkozott hallgatóktól beszedi a regisztrációs díjat, majd azt egy összegben továbbutalja a külföldi intézmény számlájára. E díj megfizetésére azonban a hallgatók nem kötelesek, a magyarországi felsőoktatási intézmény által kibocsátott diplomát a képzés sikeres teljesítése esetén mindenképpen megkapják. A regisztrációs díjat csak azon hallgatóktól szedi be az intézmény, akik a képzés elvégzésével szeretnék megkapni a külföldi felsőoktatási intézmény diplomáját is. Azoknak a hallgatóknak, akik nem létesítenek jogviszonyt a külföldi felsőoktatási intézménnyel, nem kell regisztrációs díjat fizetniük. Ők azonban a képzés elvégzésével a magyarországi felsőoktatási intézmény által kibocsátott diplomát kapják csak meg.

Az Oktatási Hivatal elnöke válaszában a rektor által előadottakkal megegyezően tájékoztatott, valamint rögzítette, hogy az érintett felsőoktatási intézmény és a külföldi intézmény együttműködési megállapodása az Oktatási Hivatal nyilvántartásában szerepel.

A tudomásunkra jutott információkat, a rektor nyilatkozatában foglaltakat és az Oktatási Hivatal vezetőjének válaszát összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

Az érintett felsőoktatási intézmény a befizetett regisztrációs díjat minden esetben egy összegben továbbítja a külföldi felsőoktatási intézmény részére, amely az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján a hallgatókat nyilvántartásba veszi, és folyamatosan végzi a hallgatók tanulmányi előmenetelével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat. Ennek megfelelően a regisztrációs díj nem a magyarországi felsőoktatási intézmény képzéséhez tartozik, a hallgatók tehát annak megfizetése nélkül is megkapják a magyar felsőoktatási intézmény által kiállított oklevelet. Erre a körülményre tekintettel az ügyben oktatási jogsérelmet állapítottunk meg. (13165/2012/OJBIT)

Az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók különböző juttatásokra lehetnek jogosultak. Ide tartoznak a különféle ösztöndíjakkal és a szociális támogatással összefüggő kérdések.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 46. § (5) bekezdés b) pontja értelmében a hallgató joga, hogy vagyoni viszonyaira, jövedelmi helyzetére, tanulmányi eredményére tekintettel pénzbeli, illetve természetbeni gondoskodásban részesülhessen, e körben különösen szociális vagy más ösztöndíjban (így különösen tanulmányi, doktorandusz, köztársasági) részesüljön. A hallgatói követelményrendszerben (a térítési és juttatási szabályzatban) kell meghatározni a hallgatói juttatások elosztásának rendjét. Tekintettel arra, hogy a felsőoktatási törvény nem mond többet az ösztöndíjak kifizetéséről, azt a felsőoktatási intézményeknek szabályzataikban kell rendezniük.

Egy hallgató azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, hogy pályázhat-e ismételten szociális ösztöndíjra abban az esetben, ha korábban államilag finanszírozott hallgató volt, félbehagyta tanulmányait, majd később egy másik intézményben költségtérítéses hallgatóként folytatta tanulmányait, ahol most átsorolták államilag finanszírozott képzési formába.

A hallgatót tájékoztattuk, hogy a térítésekről és juttatásokról szóló. rendelet 16. § (1) bekezdése alapján a rendszeres szociális ösztöndíj a hallgató szociális helyzete alapján – az intézményi térítési és juttatási szabályzatban rögzített eljárási rend és elvek szerint – egy képzési időszakra biztosított, havonta folyósított juttatás. A rendelet 2. § (1) bekezdés g) pontja szerint szociális juttatásra jogosult hallgató az a teljes idejű felsőfokú szakképzésben, alap- és mesterképzésben, illetve egységes, osztatlan képzésben, valamint doktori képzésben részt vevő hallgató, aki államilag támogatott képzési formában vesz részt.

Ennek megfelelően amennyiben a hallgató a továbbiakban államilag finanszírozott képzésben folytatja tanulmányait, abban az esetben pályázhat szociális ösztöndíjra. A fentiek alapján azonban azt, hogy jogosult-e szociális ösztöndíjra az intézmény állapítja meg a térítésekről és juttatásokról szóló rendelet a 21. §-ban foglalt elvek és a saját belső szabályzata alapján. A rendelet alapján a szociális ösztöndíjra való jogosultság megállapításához figyelembe kell venni a hallgató lakcíme szerinti ingatlanban életvitelszerűen együtt lakó, ott bejelentett vagy tartózkodási hellyel rendelkezők számát és jövedelmi helyzetét; a képzési hely és a lakóhely közötti távolságot; az utazás időtartamát és költségét; amennyiben a hallgató tanulmányai során nem a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultokról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény szerinti közös háztartásban él, ennek költségeit; a fogyatékos hallgatónak mekkora összeget kell fordítania különleges eszközök beszerzésére és fenntartására, speciális utazási szükségleteire, valamint személyi segítő, illetve jelnyelvi tolmács igénybevételére; a hallgató vagy a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozója egészségi állapota miatt rendszeresen felmerülő egészségügyi kiadásait; a hallgatóval közös háztartásban élő eltartottak számát, különös tekintettel a vele együtt eltartott gyermekek számára; valamint az ápolásra szoruló hozzátartozó gondozásával járó költségeket.

Fentiek alapján javasoltuk a hallgatónak, hogy a szociális ösztöndíjra való jogosultság feltételei és az igénylésére vonatkozó eljárásrend kapcsán tanulmányozza az érintett felsőoktatási intézmény térítési és juttatási szabályzatát. (70/2012/OJBIT)

Egy hallgató beadványában köztársasági ösztöndíj pályázattal kapcsolatban kérte a segítségünket. A beadványban foglaltak szerint a panaszos egy felsőoktatási intézmény matematikatanár és történelemtanár szakjain mesterképzésben vesz részt. A mesterképzési teljesítéséhez 80 kreditnyi szakmai tárgy teljesítése szükséges, amelynek megosztásáról a természettudományi és informatikai kar (a továbbiakban: ttik), valamint a bölcsészettudományi kar (a továbbiakban: btk) eltérően rendelkezik. A btk rendelkezése szerint mindkét szakból 40 kredit értékű szakmai tárgy teljesítése szükséges, ennek megfelelően 40 kredit történelem tárgy teljesítését írták elő a hallgató számára. A ttik rendelkezése szerint azonban 30 kredit szükséges az első szakból, a másodikból pedig 50 kredit, így a kar 30 kredit matematika tárgy teljesítésére

kötelezte a hallgatót. Ez alapján a hallgató számára csak 140 kredit került előírásra, azonban 150 kredit teljesítése nélkül nem szerezhethet diplomát a mesterképzésben. E probléma rendezése érdekében a tanulmányi osztály és a dékánhelyettes egyeztetését követően a hallgató azt a tájékoztatást kapta, hogy az előírt 140 krediten felül további 10 kreditet is teljesítenie kell, amely kreditértékben vehet fel ttiik-s vagy btk-s tárgyat is, illetve választása szerint az egyéb képzési program keretében is. A hallgató ennek megfelelően a 2010/2011. tanév második félévében teljesítette az univerzális algebra című tárgyat, amely az ETR-ben az egyéb képzési program keretében jelent meg. A félév végén azonban azt tapasztalta, hogy az ETR-ben a valós 5,23-as kreditindexe helyett 4,57 került rögzítésre, mivel abba nem számolták bele a 4 kredit értékű univerzális algebra tárgyat. Az ETR-ben szereplő kreditindex azért is volt kiemelten fontos a hallgató számára, mert az egyetemi kötelezettségein túlmutató szakmai tevékenységére is figyelemmel pályázatot nyújtott be köztársasági ösztöndíjra. Ezért július 28-án, amikor a kreditindex-számítással kapcsolatos problémáról tudomást szerzett, rögtön jelezte azt e-mailen a tanulmányi osztálynak, és kérte, hogy orvosolják a problémát, és a köztársasági ösztöndíj pályázat elbírálásánál is a helyes kreditindexszel számoljanak. Ennek megfelelően szeptember 8-án a kreditindexe módosításra került az ETR-ben.

A köztársasági ösztöndíjat elnyert hallgatók névsora szeptember 6-án került fel a hivatalos kormányzati portálra, aminek alapján a hallgató a kari rangsorban a 42. helyen állt, az ösztöndíjat azonban csak az első 40 hallgató kaphatta meg. Mivel azonban a kari rangsor az ETR-ben rögzített helytelen kreditindex alapján került felállításra, a hallgató az iránt is érdeklődött a dékánhelyettestől, hogy hova fordulhat a pályázati rangsor felülbírálatáért. A dékánhelyettes azonban válaszában arról tájékoztatta a hallgatót, hogy az ösztöndíj kérelmek elbírálása már júliusban lezárult, így felülvizsgálatra nincs mód.

Ezt követően a hallgató problémájával személyesen megkereste a kar dékánját, akitől azt a tájékoztatást kapta, hogy az ösztöndíj kérelmeket július elején bírálták el, az eredményeket a tanulmányi osztály folyosóján kifüggesztették, a hallgatónak pedig a közzétételtől számított három napon belül lett volna lehetősége fellebbezni az egyetem szabályzata értelmében, további felülvizsgálatra nincs lehetőség. A hallgató sérelmezte, hogy vélhetően azért esett el a köztársasági ösztöndíjtól és az azzal járó anyagi és erkölcsi elismeréstől, mert az ETR-be hibás kreditindex került rögzítésre, ezáltal az egyetem a hibás kreditindex alapján hozta meg a határozatot, annak ellenére, hogy ő már júliusban jelezte a problémát a tanulmányi osztálynak, amire választ 28 napig nem kapott. Arra a kérelmére pedig, hogy vizsgálják felül, a helyes átlaggal számolva jogosult lenne-e a köztársasági ösztöndíjra, és ha igen, akkor jelezzék ezt a tényt az illetékes minisztérium felé, szintén elutasító választ kapott.

Az ügyben a hivatalunk feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított jogkörrel élve vizsgálatot indítottunk. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmény vezetőjétől.

A rektor válaszában arról tájékoztattott, hogy az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú melléklete rendelkezik a tanári mesterszakok kreditelosztásáról. A 4. számú melléklet 5.1.1. pontja szerint a tanári szakképzettség szakterületi ismereteinek kreditértéke két tanári szakképzettség esetén 80 kredit, amelyből az első tanári szakképzettséghez legalább 30 kreditet kell, a második szakképzettséghez legfeljebb 50 kreditet lehet szerezni. A tudományegyetemen a társadalomtudományi és a bölcsész szakok (azaz a BTK kezelési körében lévő szakok) kivételével a kreditelosztás 30-50, a BTK tanárszakjainál 40-40. Ennek megfelelően előfordulhat olyan eset, hogy a hallgató első szakja TTIK-s, ahol 30 kredit felvétele a minimum, a második szakja pedig BTK-s, ahol 40 kredit felvételét írják elő. Ez eredményezheti azt, hogy a rendelet által előírt 80 kredit mennyiségből 10 kredit hiányzik a hallgatónak. Ez történt a hallgató esetében is.

A hallgató a TTIK-n az ún. egyéb képzési program keretében ugyanakkor vett fel olyan kurzusokat, melyek kreditértékei fedezték a hiányzó 10 kreditet. Az egyetemen azonban az egyéb képzési program keretei között felvett kurzusok nem számítanak be a hallgatók képzésébe, ezért az itt felvett tárgyak kreditjeit valóban nem számították be a tanulmányi eredményébe. A nyilatkozatban foglaltak szerint az egyéb képzési program ezen tulajdonságáról a hallgatókat előzetesen tájékoztatják.

A rektor nyilatkozatában előadta, hogy az ETR naplóállományából megállapítható, hogy a ttiik tanulmányi osztályán 2011. szeptember 8-án az a hallgató érintett kurzusait törölték az egyéb képzési programból, és

azokat újra felvették jeggyel és kredittel a matematikatanár MSc-hez. Így a hallgató részére ezek a kreditek jóváírásra kerültek. A hallgató ez ügyben csak ezt követően, 2011. szeptember 12-én fordult e-mailben az oktatási rektorhelyetteshez, amikor ezeket a krediteket a ttik már jóváírta.

Az intézményvezető nyilatkozatában foglaltak szerint a jövőre vonatkozóan a mesterképzésben részt vevő, hasonló helyzetben lévő tanárszakos hallgatók esetében a probléma úgy kerül rendezésre, hogy az érintett hallgatók a hiányzó 10 kredit értékben a tudományegyetem által meghirdetett szabadon választható kurzusokat vehetnek fel.

A köztársasági ösztöndíjjal kapcsolatos panaszával összefüggésben a rektor a következőkről tájékoztatott. A köztársasági ösztöndíjra irányuló pályázati eljárást a felsőoktatásért és tudománypolitikáért felelős helyettes államtitkár levele és az intézmény köztársasági ösztöndíj szabályzata alapján készítették elő és folytatták le. Ennek megfelelően az egyetem minden egyes karán a pályázatok leadási határideje 2011. július 1. napja volt, a karon kialakított rangsort pedig 2011. július 5-én a szokásos módon, a ttik dékáni hivatalának folyosóján. A köztársasági ösztöndíj tanács 2011. július 14-én tartotta ülését, ahol a tudományegyetemre vonatkozó rangsor került megállapításra. Az egyetemi rangsor 2011. július 15-én került kihirdetésre, amely ellen fellebbezést senki nem nyújtott be. Így 2011. július 29-én a tudományegyetem köztársasági ösztöndíjra vonatkozó javaslatát mind postai, mind elektronikus úton felküldték a Nemzeti Erőforrás Minisztériumba.

A fentieknek megfelelően a hallgató a pályázati eljárás során sem a karon, sem a rektori hivatalban nem élt fellebbezéssel annak ellenére, hogy a pályázati felhívásban a fellebbezési határidők, valamint a pályázati rangsor Nemzeti Erőforrás Minisztériumba történő megküldésének határideje is szerepelt.

A hallgató panaszát, a rektor nyilatkozatában foglaltakat és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán az alábbi álláspontot alakítottuk ki.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 104. § (5) bekezdése alapján a miniszter a szenátus kezdeményezésére köztársasági ösztöndíjat adományoz a kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatók részére. Az ösztöndíj adományozásának rendjét és feltételeit a Kormány határozza meg. A térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 24. § (4) bekezdése szerint a köztársasági ösztöndíj pályázat útján nyerhető el. A pályázati felhívást a pályázati határidőt 30 nappal megelőzően – a pályázatok elbírálásának szempontjaival együtt – a felsőoktatási intézményben szokásos módon közzé kell tenni. A pályázatokat a hallgató a felsőoktatási intézményhez nyújtja be. A pályázatok alapján a szenátus minden év augusztus 1-jéig tesz javaslatot az oktatási és kulturális miniszternek a köztársasági ösztöndíj adományozására.

A Tudományegyetem Köztársasági Ösztöndíj Szabályzata II. fejezetének 5-6. pontjai szerint a kari bizottság valamennyi benyújtott pályázatot érdemben megvizsgálja és elbírálja, az üléséről jegyzőkönyv készül. A támogató javaslatot és a támogatás elutasítását röviden indokolni kell. A kari bizottság által rangsorolt listát a karon szokásos módon nyilvánosságra kell hozni. A köztársasági ösztöndíj bizottság a kari bizottságok által rangsorolt és megküldött – valamennyi, a kiírásnak megfelelő – pályázat alapján állítja össze az egyetemi szintű rangsort. A szabályzat III. fejezet 1. pontja alapján a köztársasági ösztöndíjra pályázó hallgató a kari bizottság elutasító javaslata ellen a rangsorolt lista közzétételétől számított három napon belül a kar dékánjához fordulhat jogorvoslati kérelemmel. A köztársasági ösztöndíj bizottság határozatának megfelelő döntésről a köztársasági ösztöndíj bizottság elnöke értesíti a karok vezetőit, akik azt a karon szokásos módon közzéteszik. A köztársasági ösztöndíj bizottság elutasító határozata ellen a pályázó a hallgatói jogorvoslati kérelmek benyújtásának és elbírálásának rendjéről szóló szabályzat szerint jogorvoslati kérelmet nyújthat be.

A fentiek alapján, figyelemmel arra, hogy a btk és a ttik tanárszakjai közötti kreditmegosztás a jogszabályoknak megfelelően történt, valamint az ezzel kapcsolatos problémát hallgató esetében, és a jövőre vonatkozóan is rendezték, továbbá tekintettel arra, hogy a hallgató a rendelkezésére álló jogorvoslati határidőt egyik alkalommal sem tartotta be, az ügyben jogsértést mutattunk ki.

Felhívtuk azonban a rektor figyelmét arra, hogy azon közzétételi mód, miszerint a pályázati rangsort a dékáni hivatal folyosójára akasztották ki, a jogszabályok betű szerinti értelmezése alapján valóban megfelel a tájékoztatás fogalmának. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a nyári szünet ideje alatt

életszerűtlen azt feltételezni, hogy a hallgatók rendszeresen látogatják az intézményt, elfogadható a hallgató érvelése, hogy az információhoz nem állt módjában hozzájutni. Erre figyelemmel javasoltuk a rektornak, hogy fontolja meg, hogy a jövőben e kiemelten fontos pályázattal kapcsolatos információkat a kar internetes honlapján is közzétegyék. (13522/2012/OJBIT)

Beadványában nappali tagozatos doktorandusz hallgató azzal kapcsolatban élt panasszal, hogy szeptember hónapban nem kap ösztöndíjat, hanem a szeptember havi juttatást október hónapban fizeti ki részére a felsőoktatási intézmény.

A beadványozót a következőkről tájékoztattuk. A térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a hallgató részére szociális vagy teljesítmény alapú támogatás a felsőoktatási intézménynek a 2011. évi nemzeti felsőoktatási törvény 84. § (2) bekezdése szerint nyújtott költségvetési támogatása terhére nyújtható. A rendelet 7. § c) pontja alapján a felsőoktatási intézmény a hallgatói juttatásokhoz rendelkezésre álló forrásokat többek között doktorandusz ösztöndíj kifizetése jogcímen használhatja fel.

A doktorandusz ösztöndíjak mértékéről a térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 14. § (1)-(2) bekezdései rendelkeznek. Eszerint az államilag támogatott teljes idejű képzésben részt vevő doktorandusz hallgató doktorandusz ösztöndíjának éves összege a költségvetési törvényben e célra megállapított normatíva éves összege, megnövelve a tankönyv-, jegyzettámogatási, sport- és kulturális normatíva 56%-ával. A bejelentkezett doktoranduszok számára az (1) bekezdésben meghatározott éves összeg egy tizenketted részét kell havonta kifizetni.

A kifizetés módját a térítésekről és juttatásokról szóló rendelet 10. § (2) bekezdése rögzíti, ami alapján a 7. § a), ba), bc)–bf), c)–d) pontjaiban meghatározott ösztöndíjat – e rendelet eltérő rendelkezése hiányában – havi rendszerességgel kell a hallgató részére kifizetni. A felsőoktatási intézmény – a tanulmányi félév első hónapjának kivételével – legkésőbb a tárgy hó 10. napjáig köteles a számlavezető hitelintézet felé intézkedni e juttatások átutalásáról.

A fenti rendelkezések alapján jogszerűnek tekinthető, ha a felsőoktatási intézmény a szeptember havi ösztöndíjat az október havival együtt utalja el a hallgatóknak. E rendelkezés háttérében álláspontunk szerint az áll, hogy a felsőoktatási intézmény a fentiek alapján csak a bejelentkezett hallgatóknak utalhat ösztöndíjat. Mivel a bejelentkezésre szeptember hónapban hagyományosan, az intézményi szabályzatban rögzítettek alapján még lehetőség van, az intézmény szeptember elején még nem tudhatja biztosan, hogy hány aktív státuszú hallgatója lesz a félévben, illetve hányan szüneteltetik a jogviszonyukat. Ezért az intézménynek az ösztöndíj kifizetéséhez szükséges normatívát sem áll módjában olyan időpontban megigényelni, hogy a kifizetéseket szeptember hónapban teljesíteni tudja. (173/2012/OJBIT)

Az idei évben számos panasz érkezett az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalába a diákigazolványok késedelmes kibocsátásával összefüggésben. A panaszosok sérelmezték, hogy diákigazolványukat nem kapták kézhez annak ellenére, hogy azt szabályszerűen megigényelték és az igazgatási szolgáltatási díjat megfizették. A hivatal feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított hatáskörrel élve vizsgálatot indítottunk az ügyben. Eljárásunk során nyilatkozatot kértünk az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezetőjétől, valamint az Oktatási Hivatal elnökétől.

Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezetője válaszában arról tájékoztatott, hogy a Kft. a diákigazolványok elkészítésével kapcsolatos folyamatban mint adatfeldolgozó vesz részt, így a diákigazolványok kiadásával összefüggő késedelmre magyarázatot adni nem áll módjában.

Az Oktatási Hivatal elnöke válaszelevelében foglaltak szerint a késedelmet főként a diákigazolványok igénylésével és kibocsátásával kapcsolatos eljárással összefüggő jogszabályi változások okozhatták, ugyanis a jogszabályi változások következtében mind az igénylőknek, mind a felsőoktatási intézményeknek, mind az Oktatási Hivatalnak a korábban megszokottaktól eltérő eljárási szabályokat kellett alkalmazniuk. Válaszelevelében az elnök tájékoztatott továbbá arról, hogy a diákigazolványok

késedelmes kibocsátása miatt a diákokat nem érte hátrány, ugyanis az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján az intézmény a jogosult kérésére díjmentesen igazolást állít ki, ami ugyanazon kedvezmények igénybe vételét teszi lehetővé, mint amelyre a diákigazolvány jogosít. A fentiekkel összefüggésben felhívtuk az elnök figyelmét arra a körülményre, hogy a hivatalunkhoz fordulók beadványukban foglaltak szerint számtalanszor kerültek kellemetlen helyzetbe amiatt, hogy az intézmények nem megfelelő igazolásokat állítottak ki részükre, illetve a kiállított igazolásokat nem minden esetben fogadták el, ami különösen a tömegközlekedési szolgáltatások igénybevétele során okozott nehézséget a diákoknak. Ezért kértük, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a jövőben a diákigazolványok kibocsátása zökkenőmentes legyen. (18937/2012/OJBIT, 96/2012/OJBIT, 10227/2012/OJBIT, 20485/2012/OJBIT)